

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 mai 2011

**PROPOSITION DE DIRECTIVE
DU CONSEIL**

**concernant une assiette commune
consolidée pour l'impôt
sur les sociétés (ACCIS)**

Avis de subsidiarité

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
MME **Christiane VIENNE**

SOMMAIRE

Page

I. Procédure	3
II. La proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS).....	5
III. Discussion	6
IV. Votes.....	27
Avis adopté par la commission.....	29
Annexe: Tableau récapitulatif relatif à l'examen de la proposition de directive ACCIS et aux avis de subsidiarité y afférents émis par les parlements nationaux	31

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 mei 2011

**VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN
VAN DE RAAD**

**betreffende een gemeenschappelijke
geconsolideerde heffingsgrondslag
voor de vennootschapsbelasting (CCCTB)**

Subsidiariteitsadvies

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Christiane VIENNE**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Het voorstel voor een richtlijn van de Raad betref- fende een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschappen (CCCTB)	5
III. Bespreking.....	6
IV. Stemmingen	27
Advies aangenomen door de commissie	29
Bijlage: Overzichtstabel van het onderzoek van het voorstel voor een richtlijn CCCTB en de sub- sidiariteitsadviezen uitgebracht door de nationale parlementen.....	31

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Muriel Gerkens

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Peter Dedecker, Jan Jambon, Steven Vandeput, Veerle Wouters
PS	Guy Coëme, Olivier Henry, Alain Mathot, Christiane Vienne
MR	Philippe Goffin, Damien Thiéry
CD&V	Raf Terwingen, Hendrik Bogaert
sp.a	Bruno Tobback
Ecolo-Groen!	Muriel Gerkens
Open Vld	Gwendolyn Rutten
VB	Hagen Goyvaerts
cdH	Josy Arens

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Manu Beuselinck, Karolien Grosemans, Peter Luykx, Karel Uyttersprot, Bert Wollants
Eric Thiébaud, Laurent Devin, Yvan Mayeur, Franco Seminara, N
Daniel Bacquelaine, David Clarinval, Marie-Christine Marghem
N, N, N
Dirk Van der Maelen, Peter Vanvelthoven
Georges Gilkinet, Meyrem Almaci
Willem-Frederik Schiltz, Ine Somers
Alexandra Colen, Barbara Pas
Catherine Fonck, Christian Brotcorne

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
LDD	:	Lijst Dedecker
INDEP-ONAFH	:	Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abbréviations dans la numérotation des publications:</i>			<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif		DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	
QRVA:	Questions et Réponses écrites		QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)		CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)		CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)		CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	
PLEN:	Séance plénière		PLEN:	Plenum	
COM:	Réunion de commission		COM:	Commissievergadering	
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)		MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail: publications@lachambre.be	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Conformément à l'article 37*bis* du Règlement de la Chambre des représentants, votre commission a consacré ses réunions du 11 et du 17 mai 2011 à l'examen de la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (COM (2011)121 final).

I. — PROCÉDURE

1. L'objet du contrôle du respect du principe de subsidiarité

Conformément au Protocole n° 2 sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité annexé au Traité de Lisbonne, les parlements nationaux ont la possibilité de contrôler les propositions d'actes législatifs de l'Union européenne quant au respect du principe de subsidiarité.

Inscrit à l'article 5, § 3, du TUE, le principe de subsidiarité implique que l'Union européenne ne peut intervenir que *“si, et dans la mesure où, les objectifs de l'action envisagée ne peuvent pas être atteints de manière suffisante par les États membres, tant au niveau central qu'au niveau régional et local, mais peuvent l'être mieux, en raison des dimensions ou des effets de l'action envisagée, au niveau de l'Union.”*

Pour pouvoir intervenir, il faut donc que l'Union européenne prouve d'une part, que l'action des États membres est insuffisante et d'autre part, que son action est plus efficace. Si ces deux conditions sont remplies, l'Union pourra intervenir mais devra veiller à ce que les moyens qu'elle emploie soient aptes à remplir les objectifs visés de l'action envisagée et soient indispensables.¹

Les parlements nationaux doivent donc évaluer s'ils estiment que l'ensemble de ces conditions est rempli par la proposition analysée. Ils rendront un avis négatif s'ils estiment que tel n'est pas le cas, mais pourront également rendre un avis négatif s'ils estiment ne pas disposer de suffisamment d'informations pour prendre une décision, étant donné que la charge de la preuve appartient aux institutions européennes.

¹ Cette condition fait clairement référence aux conditions imposées par le respect du principe de proportionnalité. Théoriquement ce principe n'est pas soumis au contrôle des parlements nationaux. Toutefois, le principe de subsidiarité contient lui aussi une notion de proportionnalité (voir dans la définition: “dans la mesure où”) et impose donc également d'analyser l'intensité de l'action envisagée par l'Union. Voir notamment: CJUE, 10 décembre 2002, *British American Tobacco (Investments) et Imperial Tobacco*, aff. 491/01, *Rec.* 2002, P. I-11453.

DAMES EN HEREN,

Overeenkomstig artikel 37*bis* van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft uw commissie dit voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (COM (2011)121 definitief) besproken tijdens haar vergaderingen van 11 en 17 mei 2011.

I. — PROCEDURE

1. Aangelegenheid die op de inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel wordt getoetst

Overeenkomstig het aan het Verdrag van Lissabon gehechte Protocol nr. 2 over de toepassing van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel kunnen de nationale parlementen de voorstellen voor wetgevingshandelingen van de Europese Unie toetsen op de inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

Het subsidiariteitsbeginsel, dat is opgenomen in artikel 5, § 3, van het VEU, impliceert dat de Europese Unie slechts optreedt *“indien en voor zover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kunnen worden bereikt.”*

Om te kunnen ingrijpen, moet de Europese Unie dus aantonen dat het optreden van de lidstaten onvoldoende is, alsook dat de Unie efficiënter kan optreden. Indien die beide voorwaarden vervuld zijn, kan de Unie wel optreden, maar zal ze er moeten op toezien dat de middelen die zij aanwendt geschikt zijn om de doelstellingen van het overwogen optreden te bereiken, alsook dat die middelen onmisbaar zijn¹.

De nationale parlementen moeten dus nagaan of het besproken voorstel volgens hen aan al die voorwaarden voldoet. Zij brengen een negatief advies uit wanneer zij menen dat zulks niet het geval is, maar doen dat ook wanneer zij menen dat zij over onvoldoende gegevens beschikken om een beslissing te kunnen nemen, aangezien de bewijslast bij de Europese instellingen ligt.

¹ Deze voorwaarde verwijst duidelijk naar de voorwaarden die zijn opgelegd door de inachtneming van het evenredigheidsbeginsel. Theoretisch is dat beginsel niet onderworpen aan het toezicht van de nationale parlementen. Het subsidiariteitsbeginsel bevat evenwel eveneens een zekere evenredigheid (zie de definitie: “voor zover”), en houdt derhalve tevens in dat de intensiteit van het door de Unie overwogen optreden moet worden geanalyseerd. Zie meer bepaald HvJEU, 10 december 2002, *British American Tobacco (Investments) en Imperial Tobacco*, zaak 491/01, *Rec.* 2002, blz. I-11453.

Si, au terme de la procédure de contrôle, un tiers des parlements rend un avis négatif, une carte jaune est attribuée à l'auteur de la proposition, conformément à l'article 7, § 2, du Protocole n° 2. L'auteur de la proposition a alors l'obligation de réexaminer l'acte concerné.

2. Proposition de lignes directrices pour contrôler le respect du principe de subsidiarité

Pour s'assurer que la proposition étudiée respecte le principe de subsidiarité, chaque question doit être répondue par l'affirmative. Conformément au respect de la charge de la preuve, il doit être répondu négativement à une question non seulement lorsqu'un parlement en a acquis la conviction par ses propres moyens, mais également lorsque les institutions de l'Union n'ont pas fourni suffisamment d'indications pour pouvoir répondre positivement, voire avec certitude, à une question.²

2.1. L'Union européenne est-elle compétente pour agir en la matière? Ou en d'autres termes: la base juridique mentionnée dans la proposition est-elle correcte?

2.2. L'action de l'État s'avère-t-elle insuffisante?

Afin de répondre à cette question, il convient de prendre en compte les possibilités d'action de l'État, agissant seul. Il faut également prendre en considération la volonté politique de l'État. S'il a la possibilité d'intervenir, encore faut-il qu'il le veuille.

Il faut ensuite vérifier si la proposition déposée présente une dimension transnationale que l'État n'aurait pas la possibilité (ou la volonté) de régler seul de manière satisfaisante.

Dans la mesure où seul le comportement individuel de l'État peut être pris en compte, la possibilité de conclure une convention internationale ne peut être invoquée comme argument.

² C'est ainsi que la Cour de justice européenne a annulé une disposition de la directive 93/104/CE du Conseil du 23 novembre 1993 concernant certains aspects de l'aménagement du temps de travail, au motif qu'il n'était pas justifié en quoi elle était apte à remplir l'objectif visé (C.J.C.E., 12 novembre 1996, *Royaume-Uni c/ Conseil*, aff. C-84/94, Rec. p. I-5755).

Wanneer na afloop van de controleprocedure een derde van de parlementen een negatief advies uitbrengt, krijgt de indiener van het voorstel een gele kaart, overeenkomstig artikel 7, § 2, van Protocol nr. 2. In dat geval moet de indiener van het voorstel de betrokken wetgevingshandeling heroverwegen.

2. Voorstel voor richtsnoeren om de inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel te controleren

Om te waarborgen dat het besproken voorstel strookt met het subsidiariteitsbeginsel, moet elke vraag positief worden beantwoord. Overeenkomstig de inachtneming van de bewijslast moet een vraag negatief worden beantwoord, niet alleen wanneer een parlement met eigen middelen tot die overtuiging is gekomen, maar ook wanneer de instellingen van de Unie onvoldoende aanwijzingen hebben geleverd om een vraag — met zekerheid — positief te kunnen beantwoorden².

2.1. Is de Europese Unie bevoegd om op dat vlak op te treden? Kortom, is de in het voorstel aangegeven rechtsgrondslag correct?

2.2. Blijkt het optreden van de Staat voldoende?

Om die vraag te kunnen beantwoorden, moet rekening worden gehouden met de actiemogelijkheden van de alleenhandelende Staat. Tevens moet rekening worden gehouden met de politieke wil van de Staat. Zelfs als hij kan optreden, moet hij dat ook nog willen.

Voorts moet worden nagegaan of het ingediende voorstel een transnationaal aspect heeft dat de Staat niet in zijn eentje op bevredigende wijze kan (of wil) regelen.

Aangezien alleen het individuele gedrag van de Staat in aanmerking mag worden genomen, mag de mogelijkheid om een internationale overeenkomst te sluiten niet als een argument worden aangevoerd.

² In dat verband heeft het Europees Hof van Justitie een bepaling van Richtlijn 93/104/EU van de Raad van 23 november 1993 betreffende bepaalde aspecten van de organisatie van de arbeidstijd vernietigd, daartoe aanvoerend dat niet werd aangegeven hoe de bepaling het beoogde doel kon verwezenlijken (HvJEU, 12 november 1996, *Verenigd Koninkrijk vs. Raad*, zaak C-84/94, Rec. blz. I-5755).

Conformément à la jurisprudence de la Cour, lorsqu'une harmonisation des législations est nécessaire, la dimension transnationale est évidente. D'après la Cour, il ne fait pas de doute que les États membres ne pourraient la régler seuls de manière satisfaisante et que l'action de l'Union serait plus efficace.³

En l'absence d'une dimension transnationale, il convient également de s'assurer que l'action de l'État ne risque pas de remettre en cause la réalisation d'un objectif des Traités.

2.3. En cas d'insuffisance de l'action étatique, est-ce que l'intervention de l'Union serait plus efficace, notamment au vu de la dimension transnationale de la mesure envisagée?

2.4. Les moyens utilisés par la proposition sont-ils aptes à atteindre les objectifs visés et sont-ils indispensables pour ce faire? L'intervention de l'Union ne doit-elle pas être limitée ou modifiée?

Pour répondre à cette question, il convient notamment d'évaluer les charges financières et administratives que la proposition implique pour l'Union et les États membres.

II. — LA PROPOSITION DE DIRECTIVE DU CONSEIL CONCERNANT UNE ASSIETTE COMMUNE CONSOLIDÉE POUR L'IMPÔT SUR LES SOCIÉTÉS (ACCIS)

L'ACCIS est un ensemble de règles communes pour le calcul de l'assiette imposable des sociétés qui sont résidentes fiscales dans l'Union européenne et des succursales situées dans l'Union européenne d'entreprises des pays tiers. Plus particulièrement, le cadre fiscal commun prévoit les règles concernant le calcul des résultats fiscaux individuels de chaque société (ou succursale), la consolidation de ces résultats, lorsqu'il existe d'autres membres du groupe, et la répartition de l'assiette imposable consolidée entre chaque État membre éligible.

L'ACCIS sera disponible pour toutes les entreprises, quelle que soit leur taille. Le régime est facultatif.

³ C.J.C.E., 12 novembre 1996, *Royaume-Uni c/ Conseil*, aff. C-84/94, Rec. p. I-5755; C.J.U.E., 10 décembre 2002, *The Queen et Secretary of State for Health c/ British American Tobacco (Investments) Ltd et Imperial Tobacco Inc.*, aff. C-491/01, Rec., p. I-11453.

Overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie ligt het voor de hand dat de vereiste harmonisering van de wetgevingen een transnationaal aspect heeft. Volgens het Hof staat het buiten kijf dat de lidstaten niet in hun eentje de onderlinge overeenstemming van hun wetgevingen kunnen bewerkstelligen, en dat de Unie op dat vlak efficiënter zou kunnen optreden³.

Bij afwezigheid van een transnationaal aspect moet men er tevens op toezien dat het optreden van de Staat de verwezenlijking van een doelstelling van de Verdragen in het gedrang dreigt te brengen.

2.3. Gesteld dat het optreden van de Staat onvoldoende is, zou de Unie dan efficiënter kunnen optreden, meer bepaald in het licht van de transnationale dimensie van de overwogen maatregel?

2.4. Zijn de door het voorstel aangewende middelen geschikt om de beoogde doelen te verwezenlijken, en zijn die middelen daartoe onmisbaar? Is het niet aangewezen het optreden van de Unie te beperken dan wel te wijzigen?

Om die vraag te kunnen beantwoorden, moeten meer bepaald de financiële en de administratieve implicaties van het voorstel voor de Unie en voor de lidstaten worden geëvalueerd.

II. — HET VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN VAN DE RAAD BETREFFENDE EEN GEMEENSCHAPPELIJKE GECONSOLIDEERDE HEFFINGSGRONDSLAG VOOR DE VENNOOTSCHAPSBELASTING (CCCTB)

De CCCTB is een geheel van gemeenschappelijke regels voor de berekening van de belastinggrondslag van vennootschappen die fiscaal inwoner zijn van een EU-lidstaat, en van in de EU gelegen bijkantoren van vennootschappen uit derde landen. Meer in het bijzonder omvat het gemeenschappelijke belastingkader regels om de individuele fiscale resultaten van elke vennootschap (of elk bijkantoor) te berekenen, die resultaten te consolideren wanneer er sprake is van groepsmaatschappijen, en de geconsolideerde belastinggrondslag om te slaan over alle betrokken lidstaten.

Alle vennootschappen, ongeacht hun omvang, zullen de CCCTB kunnen toepassen. De regeling wordt optioneel.

³ HvJEU, 12 november 1996, *Verenigd Koninkrijk vs. Raad*, zaak C-84/94, Rec. blz. I-5755; HvJEU, 10 december 2002, *The Queen en Secretary of State for Health vs. British American Tobacco (Investments) Ltd en Imperial Tobacco Inc.*, zaak C-491/01, Rec. blz. I-11453.

L'harmonisation portera uniquement sur le calcul de l'assiette imposable et n'interférera pas avec les comptes financiers. Par ailleurs, l'intention n'est pas d'étendre l'harmonisation aux taux. Chaque État membre appliquera son propre taux à sa quote-part de l'assiette imposable des contribuables.

Dans le cadre de l'ACCIS, les groupes de sociétés devraient appliquer un ensemble unique de règles fiscales pour toute l'Union et ne traiter qu'avec une seule administration fiscale (guichet unique).

Concrètement, la présente proposition inclut un ensemble complet de règles relatives à l'impôt sur les sociétés. Elle établit quelles sociétés peuvent opter pour le régime, et précise les modalités de calcul de l'assiette imposable, ainsi que le périmètre et le fonctionnement de la consolidation. Elle prévoit également des règles anti-abus, définit les modalités de répartition de l'assiette consolidée et la façon dont l'ACCIS doit être gérée par les États membres selon une approche de "guichet unique".

III. — DISCUSSION

A. Réunion du 11 mai 2011

Afin d'assurer à l'Europe une croissance inclusive et durable, *Mme Christiane Vienne (PS)* considère que les États membres devraient coordonner leurs politiques économiques, fiscales, budgétaires et sociales.

Le groupe PS est favorable à une réflexion sur des règles communes en matière d'assiette fiscale mais cela tout en garantissant un débat en parallèle sur une évolution sociale conjointe.

Une harmonisation réfléchie au sein de l'Union européenne est au centre des objectifs européens pour 2020 et du Pacte pour l'euro plus.

À l'heure actuelle, 27 législations différentes régissent le calcul des bénéfices imposables, ce qui entrave lourdement le fonctionnement du marché intérieur et les activités transfrontalières au sein de l'Union. Le groupe PS partage ce souci d'efficacité.

Ce qui est aujourd'hui sur la table de la Commission européenne est un système optionnel où la base imposable serait déterminée selon un ensemble de règles européennes tandis que les États membres resteraient compétents pour la fixation des taux d'imposition.

De harmonisatie blijft beperkt tot de berekening van de belastinggrondslag en ziet niet toe op de financiële verslaglegging. Het ligt niet in de bedoeling om ook de tarieven te harmoniseren. Iedere lidstaat zal zijn eigen tarief toepassen op zijn aandeel in de belastinggrondslag van de belastingplichtigen.

Met de CCCTB zullen groepen overal in de Unie een zelfde reeks belastingvoorschriften moeten toepassen en slechts met één belastingdienst (onestopshop) te maken hebben.

Concreet omvat dit voorstel een volledig stel voorschriften voor de belasting van vennootschappen. Er is bepaald wie voor de regeling kan kiezen, hoe de belastinggrondslag moet worden berekend, wat de reikwijdte van de consolidatie is en hoe die functioneert. Tevens zijn er antimisbruikregels in opgenomen, is voorgeschreven hoe de geconsolideerde grondslag moet worden verdeeld en hoe de CCCTB door de lidstaten moet worden beheerd in het kader van een "onestopshop"-aanpak.

III. — BESPREKING

A. Vergadering van 11 mei 2011

Om te waarborgen dat Europa inclusief en duurzaam groeit, meent *mevrouw Christiane Vienne (PS)* dat de lidstaten hun economisch, fiscaal, budgettair en sociaal beleid onderling moeten afstemmen.

De fractie van de spreekster pleit ervoor zich te beraden over gemeenschappelijke regels voor de belastbare grondslag, en tegelijk het debat over een daarmee samengaande maatschappelijke evolutie aan te gaan.

Een weloverwogen harmonisering binnen de Europese Unie staat centraal in de Europese doelstellingen voor 2020 en in het Euro Plus-pact.

Momenteel gebeurt de berekening van de belastbare winst op grond van 27 verschillende wetgevingen; die gang van zaken belemmert fors de werking van de interne markt en de grensoverschrijdende activiteiten binnen de Europese Unie. Ook de PS-fractie is voorstander van meer efficiëntie.

Op de onderhandelingsstafel van de Europese Commissie ligt vandaag een optioneel systeem, waarbij de belastinggrondslag zou worden bepaald volgens een geheel van Europese regels, terwijl de lidstaten bevoegd zouden blijven voor de vaststelling van de belastingtarieven.

L'ACCIS permettrait certes aux entreprises de traiter avec une seule administration fiscale via un "guichet unique" pour introduire leurs déclarations fiscales et consolider tous leurs bénéfices et pertes dans l'ensemble de l'Union européenne. Mais cette proposition comporte de nombreuses zones d'ombres et d'inquiétudes.

Selon Mme Vienne, l'aspect facultatif du système n'est acceptable que dans le cadre d'une courte phase de transition qui permettrait aux sociétés de se préparer. Elle est d'avis que ce régime doit *in fine* devenir obligatoire. En effet, un système qui donne le choix aux États membres et aux entreprises risque d'attiser encore plus une concurrence malsaine. Le choix serait en effet conditionné par l'importance du résultat obtenu par les sociétés, ce qui équivaut à un véritable "shopping fiscal", inadmissible pour le groupe PS.

L'intervenante considère que l'élargissement de la base imposable déterminée dans la directive est une bonne avancée mais l'exclusion d'office d'une réflexion sur le taux d'imposition pourrait poser un problème de concurrence dommageable et déloyale, et donc conduire au dumping fiscal. Une harmonisation des taux peut sembler utopique mais l'on pourrait éventuellement envisager d'instaurer une sorte de serpent tarifaire tel qu'il existe déjà en matière de TVA.

Mme Vienne est d'avis que la remarque formulée par les Pays-Bas concernant l'existence de deux régimes en parallèle est pertinente quant aux coûts de fonctionnement supplémentaires engendrés pour les pouvoirs publics nationaux.

Une autre question fondamentale est de savoir comment organiser et coordonner des contrôles efficaces au sein des administrations nationales et entre les différents États membres.

Pour l'oratrice, cette "simplification fiscale", certes importante, doit se faire de manière concertée, intégrée et en tenant compte des spécificités de chaque pays:

— concertée: de telles avancées européennes doivent être décidées en accord avec les critères, standards et spécificités sociales, notamment en termes de protection sociale. Un tel projet se doit d'être bien réfléchi car il aura très certainement un impact sur l'emploi dans les États membres et les objectifs européens de long terme. Il s'agira également de protéger les petits États membres face aux plus grands;

Dankzij de CCCTB zouden de bedrijven zich voor de indiening van hun belastingaangifte en voor de consolidatie van al hun winsten en verliezen binnen de EU nog maar tot één belastingadministratie moeten wenden, via een één-loket. Dat voorstel bevat echter nog heel wat schemerzones en wekt bezorgdheid.

Mevrouw Vienne vindt dat het systeem alleen maar facultatief mag zijn tijdens een korte overgangsperiode die de vennootschappen de tijd geeft zich voor te bereiden. Volgens haar moet het systeem uiteindelijk verplicht worden. Een systeem dat de lidstaten en de ondernemingen de keuze laat, dreigt ongeoorloofde concurrentie immers alleen maar nog méér in de hand te werken. Welke keuze wordt gemaakt, zou namelijk afhangen van de omvang van het resultaat dat de vennootschappen bereiken; dat zou leiden tot échte *fiscale shopping*, wat voor de PS niet door de beugel kan.

De spreker vindt de verruiming van de in de richtlijn vastgestelde belastinggrondslag een stap in de goede richting, maar vreest dat de principiële weigering na te denken over de belastingtarieven kan leiden tot schadelijke en oneerlijke concurrentie en, bijgevolg, tot fiscale dumping. Een harmonisering van de belastingtarieven mag dan al utopisch lijken, maar men zou er eventueel aan kunnen denken een soort "tariefslang" in te stellen, zoals dat ook al voor de btw het geval is.

Mevrouw Vienne is het eens met de opmerking van Nederland over het bestaan van twee parallelle systemen, die bijkomende werkingskosten genereren voor de nationale overheden.

Een andere sleutelvraag is hoe binnen de nationale administraties en tussen de verschillende lidstaten efficiënte controles kunnen worden georganiseerd en gecoördineerd.

In de ogen van de spreker moet die — weliswaar belangrijke — "fiscale vereenvoudiging" op overlegde en geïntegreerde wijze verlopen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de respectieve lidstaten:

— overlegd: tot Europese ontwikkelingen van die omvang moet worden beslist met inachtneming van de sociale criteria, standaarden en specifieke sociale kenmerken, inzonderheid wat de sociale bescherming betreft. Een dergelijk project moet weldoordacht zijn en zal zeer zeker een weerslag hebben op de werkgelegenheid in de lidstaten en op de Europese langetermijndoelstellingen. Het zal eveneens zaak zijn de kleine lidstaten te beschermen tegen de grote;

— intégrées et spécifiées: il ne s'agit pas de sacrifier nos acquis sociaux au nom de ce qui est présenté comme une simplification administrative — cette condition est un prérequis indispensable. Si une réforme fiscale doit être mise en œuvre, il s'agira de travailler sur les autres aspects étroitement liés que sont une harmonisation vers le haut des standards sociaux nationaux en lien avec les PIB. De cette manière alors, et seulement, le groupe PS pourrait s'engager dans un processus de simplification pour tous, garant d'un progrès social et économique commun, de la souveraineté des États membres et d'une non mise en concurrence malsaine et dangereuse entre ceux-ci.

Toute chose n'étant pas égale par ailleurs, la politique fiscale de l'Union européenne doit être réformée au regard d'un renforcement d'une base européenne commune de protection sociale.

En conclusion, Mme Vienne constate qu'à l'aube d'un débat important, beaucoup de questions restent en suspens. Il s'agit d'un projet flou mais encourageant, qui doit également être mis en lien avec le débat sur les recettes propres de l'Union européenne et l'imposition des transactions financières.

Le groupe PS peut soutenir la position de la présidence hongroise lorsque celle-ci indique qu'elle *"souhaite faire progresser le débat sur l'assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés ainsi que celui sur l'imposition du secteur financier"*. C'est seulement dans une réflexion d'ensemble, sur le pan fiscal et social, que nous construirons une Europe plus solidaire mais aussi plus efficiente pour son tissu économique.

Mme Veerle Wouters (N-VA) estime que la proposition de directive est relativement vague.

Elle se pose notamment des questions quant aux tarifs. Les États membres seront-ils obligés de maintenir leurs tarifs actuels à l'impôt des sociétés ou pourront-ils déterminer ces tarifs dans une fourchette donnée, comme en matière de TVA? Le groupe N-VA n'est pas forcément opposé à la concurrence fiscale entre États.

— geïntegreerd en rekening houdend met de specifieke kenmerken: het mag niet de bedoeling zijn onze sociale verworvenheden overboord te gooien in naam van iets wat als een administratieve vereenvoudiging wordt voorgesteld; het gaat hier om een onontbeerlijke grondvoorwaarde. Indien er een fiscale hervorming komt, moet ook worden gewerkt aan de andere aspecten die daar nauw verband mee houden, te weten: een opwaartse harmonisering van de nationale sociale standaarden, gekoppeld aan het bbp in de respectieve lidstaten. Slechts onder die voorwaarden kan de PS-fractie akkoord gaan met een vereenvoudigingsproces dat iedereen ten goede komt, dat gemeenschappelijke sociale en economische vooruitgang inhoudt en dat de soevereiniteit van de lidstaten eerbiedigt in plaats van hen in een ongezonde en gevaarlijke onderlinge concurrentieslag te storten.

Maar zelfs indien de zaken anders lopen, moet het fiscaal beleid van de Europese Unie worden hervormd, teneinde te zorgen voor een sterkere gemeenschappelijke Europese basis voor sociale bescherming.

Tot besluit stelt mevrouw Vienne vast dat aan de vooravond van een belangrijk debat nog heel wat vragen open blijven. Het voorstel voor een richtlijn is vaag, maar bemoedigend; bovendien moet het eveneens in verband worden gebracht met het debat over de eigen ontvangsten van de Europese Unie en over de heffing op financiële transacties.

De PS-fractie kan zich vinden in het standpunt van het Hongaarse voorzitterschap, wanneer dat zegt vooruitgang te willen boeken in het debat over de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting, alsook in het debat over heffingen ten laste van de financiële sector. Een meer solidair Europa dat ook efficiënter is een voor het Europese economisch weefsel, is maar mogelijk als men de zaken omvattend aanpakt, dus zowel fiscaal als sociaal.

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) vindt het voorstel voor een richtlijn nogal vaag.

Met name heeft zij vragen bij de tarieven. Zullen de lidstaten worden verplicht hun huidige vennootschapsbelastingtarieven te behouden of zullen zij die tarieven zelf mogen vaststellen binnen een opgegeven marge, zoals dat voor de btw het geval is? De N-VA-fractie is niet per definitie gekant tegen fiscale concurrentie tussen de lidstaten.

Selon Mme Wouters, la proposition telle que formulée favorise principalement les pays avec une industrie ancienne. Or, le tissu économique de notre pays se caractérise surtout par une économie de connaissance et de services. L'intervenante suggère donc de réaliser une référencement avant toute prise de décision.

En outre, le risque est grand de voir les entreprises financières quitter l'Europe pour s'installer dans des pays offrant un régime fiscal plus intéressant.

L'intervenante s'interroge également quant à l'exception prévue pour les entreprises actives dans le secteur pétrolier. Ne court-on pas le risque de voir les recettes fiscales consolidées dans l'État où est établie la société mère, ce qui priverait notre pays de revenus importants?

M. Philippe Goffin (MR) considère que la proposition de directive ne fait pas suffisamment apparaître que l'action de l'Union européenne est préférable à celle des États pris individuellement. Il ressort d'ailleurs de l'analyse d'impact réalisée par la Commission européenne (SEC(2011) 315 final) que l'instauration d'une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés entraînera une baisse du PIB de 0,2 % au niveau de l'Union européenne. Il serait intéressant de savoir quel serait l'impact sur le niveau du PIB belge.

L'instauration d'une assiette commune consolidée risque aussi d'entraîner une diminution des recettes fiscales. Selon l'intervenant, une estimation de l'impact budgétaire de la proposition est donc indispensable. La Commission européenne déclare dans l'exposé des motifs (COM(2011) 121 final, p. 6) que "l'incidence sur les recettes des États membres dépendra en définitive des choix stratégiques opérés au niveau national en ce qui concerne les adaptations possibles de la combinaison des différents instruments fiscaux ou les taux d'imposition appliqués". Le risque de concurrence fiscale entre États membres est donc évident.

En matière de proportionnalité, le membre constate que la proposition conduit à deux systèmes d'impôt des sociétés. Pour les États membres, elle représente une augmentation des frais d'exécution dès lors que les deux systèmes doivent être maintenus. Or, les coûts financiers et administratifs ne sont proportionnels que s'ils sont contrebalancés par des avantages substantiels.

Volgens mevrouw Wouters valt het thans voorliggende voorstel voor een richtlijn in de eerste plaats gunstig uit voor de landen met oude industrieën. In het economisch weefsel van ons land staan echter vooral de kenniseconomie en dienstensector sterk. Daarom suggereert de spreker werk te maken van een benchmarking, vooraleer ook maar enige beslissing te nemen.

Bovendien is het risico groot dat de financiële ondernemingen Europa zullen verlaten om zich te gaan vestigen in landen met een interessanter fiscaal stelsel.

Tevens heeft de spreker vragen bij de uitzondering waarin wordt voorzien voor de bedrijven in de aardolie-sector. Bestaat niet het gevaar dat de fiscale ontvangsten worden geconsolideerd in de Staat waar het moederbedrijf gevestigd is, waardoor ons land omvangrijke ontvangsten zou mislopen?

Volgens de heer Philippe Goffin (MR) brengt het voorstel voor een richtlijn onvoldoende de idee tot uiting dat een optreden van de Europese Unie de voorkeur verdient boven een optreden van de individuele lidstaten. Overigens blijkt uit een effectenbeoordeling van de Europese Commissie (SEC (2011) 315 final) dat de invoering van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting zou leiden tot een daling het bbp met 0,2 % voor de hele Europese Unie. Het zou interessant zijn na te gaan wat de impact zou zijn op het bbp van België.

Voorts dreigt de invoering van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag een daling van de belastingontvangsten met zich te brengen. De spreker vindt het dan ook onontbeerlijk de budgettaire weerslag te ramen van dit voorstel voor een richtlijn. In de toelichting bij het voorstel voor een richtlijn (COM (2011) 121 final, blz. 6 en 7) verklaart de Europese Commissie dat "het effect op de opbrengsten van de lidstaten uiteindelijk zal afhangen van de beleidskeuzes die zij maken ten aanzien van eventuele wijzigingen in de mix van het fiscaal instrumentarium of de toegepaste belastingtarieven." Het risico van fiscale concurrentie tussen de lidstaten is dus reëel.

Wat de evenredigheid betreft, stelt het lid vast dat het voorstel voor een resolutie twee vennootschapsbelastingregelingen doet ontstaan. Aangezien de twee regelingen naast elkaar moeten blijven bestaan, zullen de lidstaten voor de tenuitvoerlegging ervan meer geld moeten vrijmaken. De financiële en administratieve kosten zijn echter pas evenredig als er substantiële voordelen tegenover staan.

La clé de répartition proposée pour les bénéfices communs transfrontaliers consolidés est désavantageuse pour les États membres ayant un important secteur tertiaire (services) parce que les facteurs tels que les actifs immatériels et financiers ne sont pas repris dans le modèle de répartition.

La présente démarche peut paraître intéressante sur le plan de la dynamique européenne mais la proposition de directive n'est, selon M. Goffin, pas suffisamment précise. Il souhaite donc obtenir des compléments d'information avant de se prononcer de manière définitive.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) constate que la problématique visée par la proposition de directive à l'examen fait l'objet de débats depuis de longues années, notamment au sein de groupes de travail. Il déplore que le vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles n'informe pas suffisamment le parlement des travaux réalisés sur le plan européen et international. Le ministre ne pourrait-il fournir un aperçu des points de vue défendus par les différents États membres en la matière au cours des réunions préparatoires? Ainsi, pourquoi, par exemple, la proposition de directive prévoit-elle un système optionnel? Un système obligatoire risquait-il de rencontrer trop d'opposition parmi les États membres? Quel est l'impact économique et budgétaire de la proposition de directive pour notre pays?

L'intervenant considère que les mesures proposées sont trop timides et arrivent bien trop tard. Au cours des quarante dernières années, les taux de l'impôt des sociétés n'ont fait que diminuer suite à la concurrence fiscale entre États. Les entreprises étrangères choisissent de s'implanter dans les pays offrant le régime fiscal le plus intéressant. Cette évolution est évidemment néfaste pour notre modèle social qui doit pouvoir continuer à être financé.

M. Van de Maelen est en principe favorable à une harmonisation européenne de la base imposable et des taux à l'impôt des sociétés car elle garantit plus de justice fiscale et optimise le fonctionnement du marché intérieur en limitant la concurrence entre États membres. Il cite l'exemple de l'Irlande qui applique actuellement des taux particulièrement bas à l'impôt des sociétés.

Le membre salue toute initiative qui va dans la direction souhaitée mais il déplore que le système proposé soit optionnel et qu'il ne prévoit aucune mesure en vue d'harmoniser les taux d'imposition alors que diverses options sont possibles: la fixation d'un taux minimum, l'introduction d'une fourchette de taux,...

De verdeelsleutel voor de geconsolideerde grensoverschrijdende gemeenschappelijke winst is nadelig voor de lidstaten met een omvangrijke tertiaire sector (diensten), omdat die verdeelsleutel geen rekening houdt met factoren zoals de immateriële en financiële activa.

De hier beoogde doelstellingen mogen dan al interessant lijken in het licht van een Europese dynamiek, maar volgens de heer Goffin is het voorstel voor een richtlijn onvoldoende precies. Daarom wenst hij aanvullende informatie te krijgen alvorens zich definitief uit te spreken.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) stelt vast dat, met name in werkgroepen, al jarenlang wordt gedebatteerd over het vraagstuk dat wordt geregeld bij het ter bespreking voorliggende voorstel voor een richtlijn. Hij vindt het jammer dat de minister van Financiën en Institutionele Hervormingen het Parlement onvoldoende op de hoogte houdt van de werkzaamheden op Europees en internationaal niveau. Kan de minister een overzicht geven van de standpunten die de verschillende lidstaten tijdens de voorbereidende vergaderingen in dit dossier hebben ingenomen? Waarom voorziet de in uitzicht gestelde richtlijn bijvoorbeeld in een systeem waarvoor vrij kan worden gekozen? Dreigt een verplicht systeem op teveel tegenkanting te stuiten bij de lidstaten? Welke economische en budgettaire impact zal het voorstel voor een richtlijn op ons land hebben?

De spreker vindt de voorgestelde maatregelen te weinig verregaand; bovendien komen ze veel te laat. De voorbije veertig jaar zijn de tarieven van de vennootschapsbelasting voortdurend afgenomen als gevolg van de fiscale concurrentie tussen de landen. De buitenlandse ondernemingen kiezen hun vestigingsplaats in het land dat de interessantste fiscale regeling biedt. Die evolutie is uiteraard rampzalig voor ons sociaal model, dat voort moet kunnen worden gefinancierd.

In principe staat de heer Van der Maelen gunstig tegenover een Europese harmonisering van de belastbare grondslag en van de tarieven inzake vennootschapsbelasting, omdat een dergelijke harmonisering meer fiscale rechtvaardigheid waarborgt en zorgt voor een optimale werking van de interne markt, door de concurrentie tussen de lidstaten in te perken. Hij geeft het voorbeeld van Ierland, dat momenteel bijzonder lage vennootschapsbelastingtarieven hanteert.

Het lid steunt elk initiatief dat de gewenste richting uitgaat, maar vindt het jammer dat de voorgestelde regeling optioneel is en geen enkele maatregel bevat met het oog op de harmonisering van de belastingtarieven. Nochtans zijn er wat dat betreft verschillende mogelijkheden: de vaststelling van een minimumtarief, de invoering van een tariefmarge enzovoort.

Pour ce qui est de l'impact des réformes proposées sur la Belgique, le membre renvoie à une étude réalisée par Ernst & Young en 2010⁴. Selon cette étude, l'instauration d'une assiette commune consolidée à l'impôt des sociétés aurait un impact global positif en termes de recettes pour autant que le système soit obligatoire (et non optionnel). Le membre suppose que cet impact positif est la conséquence du fait que la base imposable à l'impôt des sociétés est très étroite dans notre pays.

La Belgique serait par ailleurs le seul pays avec la France et l'Espagne à en retirer également un bénéfice en matière d'emploi.

Dans ce nouveau système, la déduction des intérêts notionnels ne serait plus possible, ce qui ne pourrait qu'avoir un impact positif sur le budget de l'État. Il en va de même pour la déduction octroyée pour les revenus des brevets.

En conclusion, M. Van der Maelen indique que son groupe souhaite rendre un avis positif en ce qui concerne le respect des principes de subsidiarité et de proportionnalité. Il déplore cependant que seules les entreprises qui optent pour le système d'assiette consolidée en retirent un avantage (il est question d'un bénéfice global de 2 milliards d'euros). En effet, les États devront supporter des charges supplémentaires car ils devront appliquer deux systèmes simultanément. Le membre plaide donc en faveur d'une meilleure répartition des avantages entre entreprises et autorités publiques.

Mme Gwendolyn Rutten (Open Vld) estime qu'il y a lieu d'opérer une distinction entre:

— d'une part, la question de savoir si le principe de subsidiarité est respecté (l'Union européenne est-elle compétente pour agir en la matière et, dans la mesure où les objectifs de l'action envisagée ne peuvent pas être atteints de manière suffisante par les États membres, son intervention est-elle plus efficace?), et

— d'autre part, celle de savoir si les mesures proposées sont satisfaisantes ou doivent encore être amendées. Le débat à ce propos n'a pas encore été entamé au sein du Parlement et du Conseil européens. Dans ce contexte, il serait utile d'entendre le vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles avant de prendre position sur la propo-

⁴ Robert Cline, Tom Neubig, Andrew Phillips, Christopher Sanger and Aidan Walsh, *Study on the Economic and Budgetary Impact of the Introduction of a Common Consolidated Corporate Tax Base in the European Union*. Commissioned by the Irish Department of Finance, Ernst & Young, 2010.

Aangaande de gevolgen van de voorgestelde hervormingen voor België verwijst het lid naar een studie van Ernst & Young uit 2010⁴. Volgens dat onderzoek zou de invoering van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting over het algemeen een positieve impact hebben op de ontvangsten, mits het ingevoerde stelsel verplicht en niet optioneel is. Het lid veronderstelt dat die positieve impact verband houdt met het feit dat de heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting in ons land heel smal is.

Overigens zou België, samen met Frankrijk en Spanje, het enige land zijn waar de regeling gunstige gevolgen zou hebben voor de werkgelegenheid.

Met dat nieuwe stelsel zou het niet langer mogelijk zijn notionele intresten af te trekken, wat de staatsbegroting alleen maar gunstig kan beïnvloeden. Hetzelfde geldt voor de aftrek voor octrooi-inkomsten.

Tot slot geeft de heer Van der Maelen aan dat het voorstel, wat zijn fractie betreft, in overeenstemming is met het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. Wel betreurt hij dat alleen de ondernemingen die voor het stelsel van de geconsolideerde heffingsgrondslag kiezen, er baat bij zullen hebben (er wordt gewag gemaakt van een opbrengst van in totaal 2 miljard euro). Aangezien de lidstaten twee stelsels tegelijk zullen moeten toepassen, zullen ze immers bijkomende kosten hebben. Het lid pleit er dus voor de baten beter te verdelen tussen ondernemingen en overheden.

Mevrouw Gwendolyn Rutten (Open Vld) acht het wenselijk een onderscheid te maken tussen de vraag:

— of het subsidiariteitsbeginsel in acht wordt genomen (is de Europese Unie terzake bevoegd en is haar optreden, in zoverre de lidstaten niet bij machte zijn de door de maatregel beoogde doelstellingen te verwezenlijken, wel degelijk doelmatiger), en

— of de voorgestelde maatregelen voldoening schenken dan wel nog moeten worden geamendeerd. Noch in het Europees Parlement noch in de Raad is daarover het debat al gevoerd. In dat opzicht zou het nuttig zijn eerst de vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen te horen alvorens over het richtlijnvoorstel een standpunt in te nemen, overeen-

⁴ "Study on the Economic and Budgetary Impact of the Introduction of a Common Consolidated Corporate Tax Base in the European Union", onderzoek in opdracht van het Irish Department of Finance uitgevoerd door Robert Cline, Tom Neubig, Andrew Phillips, Christopher Sanger en Aidan Walsh (Ernst & Young 2010).

sition de directive, de s'accorder sur les modifications à apporter au système proposé et de mandater le gouvernement en vue de défendre ce point de vue auprès des instances européennes.

Comme la procédure vient à peine d'être entamée, la commission peut se limiter aujourd'hui à se prononcer spécifiquement sur le respect du principe de subsidiarité, tout en formulant éventuellement déjà un certain nombre de remarques sur le fond de la proposition.

Mme Rutten indique que son groupe est favorable à l'instauration d'une assiette commune consolidée pour l'impôt des sociétés parce qu'elle permet de lutter contre les principales entraves fiscales au bon fonctionnement du marché intérieur. La proposition telle que formulée aujourd'hui suscite néanmoins un certain nombre de questions:

— pourquoi prévoir un système optionnel? Ce choix complique en effet l'organisation de la fiscalité sur le plan national et entraîne un coût supplémentaire;

— la proposition ne prévoit aucune harmonisation des taux, ce qui a inmanquablement des conséquences pour la Belgique, compte tenu de la différence existant actuellement entre le taux légal et le taux effectif d'imposition (notamment suite à la déduction des intérêts notionnels). Ne serait-il pas possible de prévoir une fourchette de taux?

Mme Christiane Vienne (PS) constate que l'exposé des motifs de la proposition de directive (COM (2011) 121 final, p. 8) fait la distinction entre quatre scénarios stratégiques principaux:

— une assiette commune facultative (ACIS facultative);

— une assiette commune obligatoire (ACIS obligatoire);

— une assiette commune consolidée facultative (ACCIS facultative);

— une assiette commune consolidée obligatoire (ACCIS obligatoire).

Il va de soi que l'instauration d'une assiette commune consolidée aurait un impact beaucoup plus important sur les finances belges. Les sociétés transfrontalières paieraient en effet leurs impôts consolidés dans le pays où est établie la société mère et non en Belgique.

stemming te bereiken over eventuele aanpassingen van het voorgestelde systeem en de regering de opdracht te geven dat standpunt bij de Europese instanties te verdedigen.

Aangezien de procedure nog maar pas is afgerond, kan de commissie er ter vergadering mee volstaan het voorstel te toetsen aan het subsidiariteitsbeginsel, maar kan zij alvast ook enkele inhoudelijke opmerkingen over het voorstel formuleren.

Mevrouw Rutten geeft aan dat haar fractie de invoering van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting steunt, omdat die een dam opwerpt tegen de belangrijkste fiscale hinderpalen voor de goede werking van de interne markt. Niettemin roept het voorstel zoals het nu voorligt, vragen op:

— waarom moet ook in een optioneel stelsel worden voorzien? Die keuzemogelijkheid bemoeilijkt de organisatie van de belastingheffing op nationaal vlak en brengt extra kosten mee;

— het voorstel voorziet in geen enkele harmonisering van de belastingtarieven, wat onvermijdelijk gevolgen heeft voor België, gelet op het verschil tussen het wettelijke belastingtarief en de daadwerkelijke aanslagvoet (met name als gevolg van de notionele intrestaftrek). Kan niet worden voorzien in een tariefvork?

Mevrouw Christiane Vienne (PS) merkt op dat in de toelichting van het voorstel voor een richtlijn (COM (2011) 121 def., blz. 8) vier beleidsscenario's worden onderscheiden:

— een optionele gemeenschappelijke heffingsgrondslag (optionele CCTB);

— een verplichte gemeenschappelijke heffingsgrondslag (verplichte CCTB);

— een optionele gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag (optionele CCCTB);

— een verplichte gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag (verplichte CCCTB).

Uiteraard zou de invoering van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag veel grotere gevolgen hebben voor de Belgische Schatkist. Bij een geconsolideerde heffingsgrondslag zouden de ondernemingen die grensoverschrijdend actief zijn, hun belastingen immers niet in België betalen, maar in het land waar de moederonderneming is gevestigd.

L'intervenante se demande pourquoi la proposition de directive ne retient que le scénario de l'assiette commune consolidée facultative? Le groupe PS préfère quant à lui l'instauration d'une assiette commune obligatoire.

La présidente, Mme Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) indique que la Commission européenne a balisé son travail en identifiant différentes options. Elle a finalement retenu l'option de l'assiette commune consolidée facultative.

Elle précise par ailleurs que son groupe est favorable à l'introduction d'une base taxable commune au niveau européen.

Par contre, la consolidation fiscale et la répartition entre États selon la formule arbitraire retenue posent problème. Mme Gerkens souligne la nécessité de prévoir un taux d'impôt unique pour l'ensemble des États qui font partie du périmètre de consolidation car en l'absence de taux harmonisés, les sociétés ont effectivement intérêt à faire du "shopping fiscal" et à s'établir dans l'État qui offre le taux d'impôt des sociétés le plus avantageux.

L'étude d'impact publiée par la Commission européenne le 16 mars 2011 (SEC (2011) 315 final) prédit une baisse de 25 % de la base imposable à l'impôt des sociétés pour la Belgique, soit un coût de 3 milliards d'euros.

La répartition du bénéfice imposable d'une société transnationale entre États sur la base de trois facteurs (les actifs, le chiffre d'affaire et l'emploi) favorise les anciennes économies industrielles et risque de porter préjudice aux économies de services.

En outre, des critères tels que les actifs et le chiffre d'affaire facilitent le déplacement de la base imposable.

Selon l'étude d'impact de la Commission européenne, la proposition de directive pourrait entraîner une baisse allant jusqu'à 1,12 % de l'emploi total, soit une perte approximative de 50 000 emplois en Belgique.

En matière d'investissement, notre pays subirait une perte pouvant aller jusqu'à 5,92 % des investissements étrangers.

Le groupe Ecolo-Groen! est aussi d'avis que préalablement à toute mise en œuvre d'une assiette fiscale commune, il y a lieu de mieux organiser la coopération

De spreekster vraagt zich af waarom het richtlijnvoorstel alleen het beleidsscenario van de optionele gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag in aanmerking neemt. De PS-fractie is in elk geval voorstander van een verplichte gemeenschappelijke heffingsgrondslag.

Voorzitter Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) geeft aan dat de Europese Commissie bij de afbakening van haar werkzaamheden verschillende scenario's op een rijtje heeft gezet. Uiteindelijk heeft zij gekozen voor de optionele gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag.

De voorzitter laat overigens weten dat haar fractie de invoering van een gemeenschappelijke heffingsgrondslag op Europees niveau steunt.

De fiscale consolidatie en de willekeurige verdeling van de belastinggrondslagen over de lidstaten zijn echter wel een pijnpunt. Volgens mevrouw Gerkens moet worden voorzien in één belastingtarief voor alle lidstaten die in de consolidatie zijn opgenomen; bij gebrek aan geharmoniseerde belastingtarieven hebben de ondernemingen er immers baat bij aan fiscale shopping te doen en zich te vestigen in de lidstaat met het meest gunstige vennootschapsbelastingtarief.

De impactstudie die de Europese Commissie op 16 maart 2011 heeft bekendgemaakt (SEC (2011) 315 def.), voorziet voor België dat de heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting met 25 % zal afnemen, wat neerkomt op een verlies van 3 miljard euro.

Door de belastbare winst van een transnationale onderneming over de lidstaten te verdelen op basis van drie factoren (activa, omzet en arbeid), worden de oude industriële economieën bevoordeeld, wat ten koste van de diensteneconomieën dreigt te gaan.

Bovendien maken criteria zoals activa en omzet, het makkelijker de belastinggrondslag over te hevelen.

Volgens de impactstudie van de Europese Commissie zou het banenverlies ingevolge dit voorstel voor een richtlijn kunnen oplopen tot 1,12 % van de totale arbeidsbezetting, wat voor België zou neerkomen op een verlies van ongeveer 50 000 banen.

Voorts zou ons land 5,92 % aan buitenlandse investeringen kunnen kwijtspelen.

De fractie Ecolo-Groen! vindt tevens dat men, alvorens een gemeenschappelijke heffingsgrondslag in te voeren, werk moet maken van een betere samenwerking

entre administrations fiscales de manière à assurer un contrôle et une perception efficaces des impôts dus dans chaque État membre. L'intervenante est loin d'être rassurée quant à cette capacité.

Selon Mme Gerkens, la proposition d'une assiette imposable commune va plus loin que ce qui est souhaitable pour réaliser les objectifs du Traité. Les bénéfices supposés pour les entreprises en termes de réduction des coûts administratifs sont insignifiants au regard du coût supporté par l'économie belge, les travailleurs et les finances publiques. La mesure n'est donc pas proportionnelle au but poursuivi.

Il n'est en outre pas suffisamment démontré par la Commission européenne que l'intervention de l'Union européenne est préférable à l'action individuelle des États dans la mesure où la proposition de directive ne vise qu'une assiette imposable commune et non une harmonisation des taux. En outre, le système proposé est optionnel. C'est pourquoi le groupe Ecolo-Groen! émet également des doutes quant au respect du principe de subsidiarité.

Le représentant du vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles indique que certains pays comme la France et l'Espagne sont très favorables à la proposition de directive. Quelques autres pays comme les Pays-Bas et la Pologne réagissent par contre de manière très négative. La plupart des États, dont l'Allemagne et la Grande-Bretagne, se posent encore beaucoup de questions et sont réticents en la matière en attendant d'obtenir plus d'informations.

Le choix de l'application d'une assiette commune consolidée, facultative ou non, a été fait sur la base d'une triple étude. Le caractère optionnel de la mesure a été préféré afin de respecter la souveraineté des États membres en matière fiscale.

Les Pays-Bas ont également posé des questions quant à la base juridique de la proposition de directive, faisant état de la souveraineté des États sur le plan fiscal. D'autres États sont par contre d'avis qu'il n'y a pas de problème étant donné que la proposition de directive vise le marché intérieur.

En conclusion, *la présidente, Mme Muriel Gerkens (Ecolo — Groen!)* retient un certain nombre d'éléments sur lesquels les différents groupes politiques partagent le même point de vue:

tussen de belastingdiensten, zodat belastingen beter kunnen worden gecontroleerd en geïnd. De spreekster is er hoegenaamd niet van overtuigd dat daartoe de capaciteit bestaat.

Volgens mevrouw Gerkens gaat het voorstel voor een gemeenschappelijke heffingsgrondslag verder dan wat wenselijk is om de doelstellingen van het Verdrag te verwezenlijken. De veronderstelde baten voor de ondernemingen als gevolg van de lagere administratiekosten zijn verwaarloosbaar in vergelijking met de kosten voor de Belgische economie, de werknemers en de overheidsfinanciën. De voorgestelde maatregel staat dus niet in verhouding tot het nagestreefde doel.

Bovendien heeft de Europese Commissie onvoldoende aangetoond dat een initiatief van de Europese Unie te verkiezen valt boven een individueel optreden van de lidstaten; het richtlijnvoorstel heeft immers alleen betrekking op een gemeenschappelijke heffingsgrondslag en niet ook op een harmonisering van de tarieven. Bovendien werd gekozen voor een optioneel stelsel. De fractie Ecolo-Groen! betwijfelt dan ook of het voorstel voor een richtlijn wel degelijk conform het subsidiariteitsbeginsel is.

De vertegenwoordiger van de vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen wijst erop dat het richtlijnvoorstel veel steun geniet van landen zoals Frankrijk en Spanje. Landen zoals Nederland en Polen reageren dan weer heel negatief. De meeste lidstaten, waaronder Duitsland en Groot-Brittannië, hebben nog veel vragen en stellen zich, in afwachting van meer informatie, terughoudend op.

De keuze voor de invoering van een al dan niet optionele gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag werd gemaakt op basis van een drievoudige studie. Er werd voor een optioneel stelsel gekozen om de soevereiniteit van de lidstaten in belastingaangelegenheden niet te ondermijnen.

Nederland heeft ook vragen bij de rechtsgeldigheid van het voorstel en verwijst meer bepaald naar de soevereiniteit van de lidstaten op het vlak van belastingen. Andere lidstaten zien dan weer geen problemen aangezien het voorstel betrekking heeft op de interne markt.

Voorzitter Muriel Gerkens overloopt tot slot enkele aspecten waarover eensgezindheid bestaat over de verschillende fracties heen:

— les différents orateurs sont favorables à l'instauration d'une assiette imposable commune, couplée à des dispositions relatives en matière de taux, de manière à réduire la concurrence fiscale qui peut devenir malsaine entre les États membres;

— le recours à deux systèmes d'impôt des sociétés différents engendrera un coût supplémentaire pour les États;

— le choix d'un système optionnel a également des conséquences non négligeables;

— la proposition de directive aura un impact sur l'emploi et en matière de protection sociale;

— la proposition actuelle favorise les grands États et les économies basées sur un modèle industriel par opposition aux économies de services et de connaissance.

B) Réunion du 17 mai 2011

La présidente, Mme Muriel Gerken (Ecolo - Groen!) formule la proposition d'avis suivante:

“Proposition d'avis sur le respect du principe de subsidiarité et de proportionnalité par la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS)

La commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants reconnaît l'intérêt de mettre en place une assiette commune sur le plan fiscal.

Il serait toutefois indispensable que simultanément le législateur européen aille plus loin dans son raisonnement en étendant l'harmonisation aux taux. Plutôt que de permettre à chaque État membre d'appliquer son propre taux à sa quote-part de l'assiette imposable des contribuables, il serait préférable de prévoir un taux unique ou à tout le moins une fourchette au sein de laquelle les taux pourraient être fixés. La commission craint en effet que la présente proposition favorise une concurrence fiscale entre les États membres qui pourrait devenir malsaine. En effet, en l'absence de taux d'imposition harmonisé, les sociétés vont avoir un intérêt à déplacer leur base taxable dans les États où le taux d'impôt est le plus faible. Ceci aura un coût non négligeable pour certains États.

— de diverse sprekers steunen de invoering van een gemeenschappelijke heffingsgrondslag, in combinatie met bepalingen op het vlak van de belastingtarieven, om mogelijk ongezonde belastingconcurrentie tussen de lidstaten tegen te gaan;

— de keuze voor twee verschillende vennootschapsbelastingstelsels zal extra kosten meebrengen voor de lidstaten;

— de keuze voor een optioneel stelsel zal ook belangrijke gevolgen hebben;

— het voorstel voor een richtlijn zal een invloed hebben op de werkgelegenheid en de sociale bescherming;

— zoals het nu geformuleerd is, is het voorstel in het voordeel van de grote lidstaten en de economieën met een sterk industrieel weefsel, en ten nadele van de diensten- en kennis-economieën.

B) Vergadering van 17 mei 2011

Mevrouw Muriel Gerken (Ecolo-Groen!), voorzitter, formuleert het volgende voorstel voor een advies:

“Voorstel voor een advies over de eerbiediging van het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel door het Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB)

De Kamercommissie voor de Financiën en de Begroting erkent het belang van het instellen van een gemeenschappelijke heffingsgrondslag.

Het is echter strikt noodzakelijk dat ook de Europese wetgever zijn redenering doortrekt en de aanslagvoeten op elkaar afstemt. Veeleer dan toe te staan dat iedere lidstaat zijn eigen tarief toepast op zijn aandeel in de belastinggrondslag van de belastingplichtigen, ware het wenselijk dat de Europese wetgever voorziet in een eenheidstarief, of op zijn minst in een tariefvork waarbinnen de tarieven kunnen worden vastgelegd. De commissie vreest immers dat dit voorstel de fiscale concurrentie tussen de lidstaten in de hand zal werken, wat tot een ongezonde situatie kan leiden. Bij gebrek aan een geharmoniseerde heffingsgrondslag zullen de vennootschappen er immers belang bij hebben hun belastinggrondslag over te hevelen naar de lidstaten met het laagste belastingtarief. Dat zal sommige lidstaten veel geld kosten.

L'étude d'impact publiée le 16 mars 2011 par la Commission européenne prédit une baisse de 25 % de la base imposable à l'impôt des sociétés pour la Belgique. Cela signifie un coût annuel d'environ 3 milliards d'euros pour la Belgique.

Il convient de surveiller également le coût qu'impliquera la présente proposition pour les États membres, compte tenu du fait que ces derniers devront prendre en charge deux régimes différents.

Le caractère optionnel du régime mis en place pose également question. Ne serait-il pas souhaitable de l'imposer systématiquement?

De même, il est important de prendre en compte les conséquences que la proposition implique au niveau de l'emploi et a fortiori au niveau de la protection sociale. L'étude d'impact de la Commission européenne prédit une perte d'emploi pouvant aller jusqu'à 1,12 % de l'emploi total, soit une perte d'approximativement 50 000 emplois pour la Belgique.

Il risque enfin d'y avoir un déséquilibre entre les avantages et désavantages liés à la taille de l'État membre concerné et le type d'économie que ces États ont développé, dans la mesure où la proposition a tendance à favoriser le modèle industriel par rapport à une économie plus axée sur les services et les connaissances. Ceci en raison des critères retenus pour organiser la répartition des revenus de taxation entre les États membres, à savoir: les actifs, le chiffre d'affaires et l'emploi.

Les 2 premiers facteurs sont les possibilités de déplacement de la base taxable. Ainsi, par exemple, un taux d'imposition réduit peut conduire les firmes à localiser un investissement là où le projet est le moins productif ou rentable avant imposition, mais où il est le plus rentable après impôt.

L'impôt des sociétés influence significativement les choix de localisation des firmes. La technique d'optimisation fiscale la plus connue est la manipulation des prix de transfert, c'est-à-dire les prix des opérations intra-groupe de façon à localiser le profit du groupe dans la filiale la moins imposée.

On s'aperçoit également que les prix d'échange des biens et services entre entreprises liées d'un même groupe sont influencés par des critères fiscaux. Une diminution du taux d'impôt des sociétés dans un

De impactstudie die de Europese Commissie op 16 maart 2011 heeft bekendgemaakt, voorziet voor België dat de heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting met 25 % zal afnemen. Daardoor zou België jaarlijks 3 miljard euro aan ontvangsten mislopen.

Tevens moet worden toegezien op de kosten die dit voorstel met zich brengt voor de lidstaten, rekening houdend met het feit dat deze laatste twee verschillende belastingstelsels zullen moeten bekostigen.

Bovendien doet de vrijblijvende aard van de regeling vragen rijzen. Ware het niet wenselijk de regeling systematisch op te leggen?

Voorts is het belangrijk rekening te houden met de gevolgen van het voorstel op het stuk van de werkgelegenheid, en a fortiori op dat van de sociale bescherming. De impactstudie van de Europese Commissie voorspelt dat het banenverlies kan oplopen tot 1,12 % van de totale arbeidsbezetting, wat voor België zou neerkomen op een verlies van ongeveer 50 000 banen.

Ten slotte dreigt een onbalans te ontstaan tussen de voor- en de nadelen die verband houden met de grootte van de betrokken lidstaat en het soort van economie dat die lidstaten hebben uitgebouwd, in de mate dat het voorstel ertoe neigt het industriële model te bevorderen, ten nadele van een meer op dienstverlening en kennis gerichte economie. Die vrees wordt onderbouwd door de criteria die in aanmerking zullen worden genomen om de verdeling van de belastingontvangsten onder de lidstaten te regelen, met name de activa, de omzet en de werkgelegenheid.

De eerste twee factoren hebben te maken met de mogelijkheden de belastinggrondslag over te hevelen. Een verlaagd belastingtarief bijvoorbeeld kan de ondernemingen ertoe aanzetten investeringen over te hevelen naar lidstaten waar het project vóór belastingheffing weliswaar minder winstgevend of rendabel is, maar des te rendabeler na belastingheffing.

De vennootschapsbelasting heeft een belangrijke invloed op de lokalisatiekeuzes van een onderneming. De best bekende techniek inzake fiscale optimalisatie is het zodanig manipuleren van de verrekenprijzen, met andere woorden de prijzen voor de verrichtingen binnen een ondernemingsgroep, dat de winst van de ondernemingsgroep in de minst belaste dochteronderneming wordt ondergebracht.

Voorts worden de prijzen voor de verhandeling van goederen en diensten tussen verbonden ondernemingen van een zelfde groep onmiskenbaar door fiscale criteria beïnvloed. Een vermindering van het belasting-

pays pousse le groupe à augmenté les prix exigés par l'entreprise localisée dans ce même pays et à diminuer les prix des biens et services qui lui sont facturés par rapport aux prix de marché. De la sorte, le groupe d'entreprises transfère une partie de son bénéfice dans un pays devenu plus accommodant sur le plan fiscal.

Un groupe peut également manipuler la localisation de la base imposable en adaptant sa structure financière. Le groupe peut orienter sa politique de financement de manière à allouer l'ensemble de ses dettes à sa filiale la plus lourdement imposée afin de bénéficier au maximum de la déduction fiscale des charges d'intérêt”.

Mme Muriel Gerken (Ecolo-Groen!) recommande que le débat sur l'assiette commune d'imposition soit lié au débat sur un taux commun en matière d'impôt des sociétés. Pareil taux commun doit éviter la concurrence déloyale entre les États membres.

L'intervenante répète que la proposition de directive n'est pas favorable aux petits États membres ayant une économie ouverte, tels que la Belgique. En outre, le choix d'un système optionnel génère des coûts importants.

Mme Christiane Vienne (PS) formule, avec MM. Olivier Henry et Guy Coëme (PS) les propositions de modifications suivantes:

1° Dans le deuxième alinéa, supprimer l'évocation au taux unique et rédiger la deuxième phrase comme suit:

“Plutôt que de permettre à chaque État membre d'appliquer son propre taux à sa quote-part de l'assiette imposable des contribuables, il serait préférable de prévoir un débat approfondi sur l'opportunité d'introduire une fourchette au sein de laquelle les taux pourraient être fixés.”

2° Dans ce même alinéa *in fine*, remplacer les mots “une concurrence fiscale entre les États membres qui pourrait devenir malsaine” par les mots “une concurrence fiscale entre les États membres qui pourrait devenir *déloyale, voire malsaine*”.

3° Compléter l'alinéa 5 comme suit:

“Le caractère optionnel du régime mis en place pose également question. Ne serait-il pas souhaitable de l'im-

tarief voor de vennootschapsbelasting in een land zal de ondernemingsgroep ertoe aanzetten de prijzen die de in dat land gevestigde dochteronderneming hanteert, te verhogen, en tegelijk de prijzen van de hem aangerekende goederen en diensten te verlagen ten opzichte van de marktprijzen. Aldus hevelt de ondernemingsgroep een deel van zijn winst over naar een fiscaal gunstiger lidstaat.

Voorts kan een ondernemingsgroep de locatie van de heffingsgrondslag beïnvloeden door zijn financiële structuur aan te passen. Zijn financieringsstrategie kan erop gericht zijn alle schulden toe te wijzen aan de dochteronderneming met de hoogste belastingdruk, zodat maximaal kan worden geprofiteerd van de mogelijkheden om de interesten fiscaal in mindering te brengen.”.

Mevrouw Muriel Gerken (Ecolo-Groen!) pleit ervoor dat het debat over de gemeenschappelijke heffingsgrondslag zou gekoppeld worden aan een gemeenschappelijk tarief voor de vennootschapsbelasting. Dergelijk gemeenschappelijk tarief moet de deloyale concurrentie tussen de lidstaten vermijden.

De spreekster herhaalt dat het voorstel voor een richtlijn niet in het voordeel is van kleine lidstaten met een open economie zoals België. Bovendien brengt de keuze voor een optioneel systeem aanzienlijke kosten met zich mee.

Mevrouw Christiane Vienne (PS) formuleert met de heren Olivier Henry en Guy Coëme (PS) de volgende wijzigingsvoorstellen:

1° In het tweede lid, het eenheidstarief niet ter sprake brengen en de tweede zin als volgt formuleren:

“Veeleer dan toe te staan dat iedere lidstaat zijn eigen tarief toepast op zijn aandeel in de belastinggrondslag van de belastingplichtigen, ware het wenselijk dat de Europese wetgever voorziet in een eenheidstarief, of op zijn minst in een tariefvork waarbinnen de tarieven kunnen worden vastgelegd.”.

2° In hetzelfde lid *in fine*, de woorden “de fiscale concurrentie tussen de lidstaten in de hand zal werken, wat tot een ongezonde situatie kan leiden” vervangen door de woorden “de fiscale concurrentie tussen de lidstaten in de hand zal werken, wat tot een *oneerlijke en zelfs ongezonde* situatie kan leiden”.

3° Het vijfde lid aanvullen als volgt:

“Bovendien doet de vrijblijvende aard van de regeling vragen rijzen. Ware het niet wenselijk de regeling

poser systématiquement? *Nous pensons qu'une courte phase de transition pourrait permettre aux entreprises de se préparer mais qu'ensuite, il serait nécessaire de se diriger vers un régime obligatoire et ce afin d'éviter un shopping fiscal organisé par les entreprises.*"

4° Compléter l'alinéa 6 comme suit:

"De même, il est important de prendre en compte les conséquences que la proposition implique au niveau de l'emploi et a fortiori au niveau de la protection sociale. Il serait nécessaire de garantir un débat en parallèle sur une évolution sociale conjointe. Si une telle réforme fiscale était mise en œuvre, il s'agirait de travailler simultanément sur d'autres aspects telle qu'une harmonisation vers le haut des standards sociaux nationaux et d'une base européenne commune de protection sociale."

Mme Christiane Vienne (PS) fait observer que le débat sur l'assiette commune d'imposition et le débat sur le taux commun en matière d'impôt des sociétés sont indissociablement liés. Qui plus est, outre une harmonisation fiscale, il s'agit de s'atteler davantage à une harmonisation sociale, une attention particulière devant être accordée à l'emploi.

Du fait d'un système optionnel dans lequel les entreprises choisiront leur régime fiscal, les recettes fiscales deviendront imprévisibles pour les États membres et une concurrence déloyale surgira entre les États membres. Ce sont principalement les grandes entreprises qui recourront à cette possibilité pour choisir l'État membre offrant le régime fiscal le plus avantageux. Les coûts liés à un système optionnel risquent dès lors d'être élevés.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) suggère d'apporter les modifications suivantes au texte proposé par la présidente, Mme Muriel Gerkens:

1° Remplacer l'alinéa 1er par ce qui suit:

"La commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants considère que la proposition respecte le principe de subsidiarité, étant donné qu'il est clairement nécessaire d'harmoniser sans délai la législation en matière d'impôt des sociétés en vue d'améliorer le fonctionnement du marché intérieur et de limiter la concurrence fiscale. L'harmonisation de l'impôt des sociétés permettra de surcroît de réduire les charges administratives des entreprises multinationales."

systematisch op te leggen? *Ons inziens moeten de ondernemingen over een korte overgangperiode kunnen beschikken om de nodige voorbereidselen te treffen, maar vervolgens moet werk worden gemaakt van een verplicht stelsel, om fiscale shopping door de ondernemingen te voorkomen."*

4° Het zesde lid aanvullen als volgt:

"Voorts is het belangrijk rekening te houden met de gevolgen van het voorstel op het stuk van de werkgelegenheid, en a fortiori op dat van de sociale bescherming. Tegelijk zou echter het debat moeten worden gevoerd over de met deze fiscale hervorming gepaard gaande sociale ontwikkelingen. Een dergelijke fiscale hervorming is onlosmakelijk verbonden met andere aspecten, zoals een kwalitatief opwaartse harmonisering van de nationale sociale standaarden en een gemeenschappelijke Europese grondslag inzake sociale bescherming."

Mevrouw Christiane Vienne (PS) merkt op dat het debat over de gemeenschappelijke heffingsgrondslag onlosmakelijk verbonden is met het debat over het gemeenschappelijk tarief voor de vennootschapsbelasting. Bovendien moet er naast een fiscale harmonisatie ook meer werk worden gemaakt van een sociale harmonisatie met bijzondere aandacht voor de werkgelegenheid.

Een optioneel systeem waarbij de bedrijven hun fiscaal stelsel zullen kiezen maakt de fiscale ontvangsten voor de lidstaten onvoorspelbaar en zal leiden tot deloyale concurrentie tussen de lidstaten onderling. Vooral de grote bedrijven zullen hiervan gebruik maken om de lidstaat te zoeken met het voordeligste fiscaal regime. De kosten van een optioneel systeem dreigen dus hoog op te lopen.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) suggereert de volgende wijzigingen aan te brengen aan de door de voorzitter Gerkens voorgestelde tekst:

1° Het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De Kamercommissie voor de Financiën en de Begroting is van oordeel dat het voorstel het subsidariteitsbeginsel respecteert aangezien er een duidelijke en dringende noodzaak is aan een harmonisering van de wetgeving inzake de vennootschapsbelasting met het oog op een verbeterd functioneren van de interne markt en het beperken van belastingconcurrentie. Bovendien zal een geharmoniseerde vennootschapsbelasting de administratieve kosten voor multinationale ondernemingen verlagen."

2° Remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit:

“La commission de la Chambre considère toutefois que pour parvenir à une véritable harmonisation, il est souhaitable que les taux d'imposition soient également harmonisés au moyen d'un taux unique ou d'une fourchette au sein de laquelle les États membres pourraient fixer leur propre taux.”

3° Supprimer les alinéas 3 et 4 et insérer un nouvel alinéa 3 rédigé comme suit:

“La commission de la Chambre estime également qu'un système optionnel n'est pas souhaitable, si ce n'est à titre transitoire éventuellement, dès lors qu'un tel système engendre des coûts accrus pour les États membres qui seront confrontés à deux régimes fiscaux différents.”

Ensuite, M. Dirk Van der Maelen (sp.a) demande au représentant du vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles comment la proposition de directive a été élaborée. On discute déjà de ce sujet depuis 2002. Il était manifestement d'abord question de quatre options. Comment est-on parvenu à l'option qui est présentée actuellement? Quel est le point de vue des autres États membres sur cette proposition?

Mme Veerle Wouters (N-VA) propose de compléter le texte proposé par ce qui suit:

“Subsidiarité

Un groupe de la Chambre des représentants estime qu'il peut être satisfait au contrôle de subsidiarité si la proposition étend son objectif et, plutôt que l'harmonisation de l'impôt des sociétés, vise l'instauration d'une assiette imposable plus compétitive en faveur des sociétés établies dans l'Union européenne. Pour satisfaire aux exigences en matière de subsidiarité, la proposition doit être améliorée en vue de prévoir une ACCCIS (assiette commune consolidée compétitive pour l'impôt sur les sociétés) qui permette que ce régime harmonisé apporte une contribution positive à la croissance du PIB de la communauté dans son ensemble. L'ACCCIS doit contribuer, en particulier, à la création d'un avantage compétitif tant pour les entreprises industrielles que pour le secteur des services, par rapport, respectivement, aux pays de l'OCDE non membres de l'Union européenne et, en particulier, à la Suisse.

Bien qu'elle contribue pour la Belgique à un effet positif de 1,21 % sur le niveau de prospérité, la directive CCCTB proposée aurait un impact négatif de 0,16 %

2° Het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De Kamercommissie oordeelt evenwel dat om tot een echte harmonisering te komen, het wenselijk is dat ook de aanslagvoeten op elkaar worden afgestemd door middel van een eenheidstarief of een tariefvork waarbinnen de lidstaten elk hun tarief kunnen bepalen.”

3° Het derde en vierde lid schrappen en een nieuw derde lid invoegen, luidende:

“De Kamercommissie oordeelt ook dat een optioneel systeem niet wenselijk is, behalve eventueel als overgangsfase, aangezien een optioneel systeem tot oplopende kosten leidt voor de lidstaten die met twee verschillende belastingstelsels zullen worden geconfronteerd.”

Voorts wenst de spreker van de vertegenwoordiger van de vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen te vernemen hoe het voorstel van richtlijn is tot stand gekomen. Sinds 2002 is de discussie over dit onderwerp reeds aan de gang. Blijkbaar was er eerst sprake van vier opties. Hoe is men gekomen tot de optie die nu voorligt? Wat is het standpunt van de andere lidstaten over dit voorstel?

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) stelt voor om de voorgestelde tekst aan te vullen met wat volgt:

“Subsidiariteit

Een fractie van de Kamer van volksvertegenwoordigers is van oordeel dat aan de subsidiariteitstoets kan worden voldaan indien het voorstel de doelstelling tot harmonisatie van de vennootschapsbelasting verruimt tot een meer competitieve belastinggrondslag voor de in de EU gevestigde vennootschappen. Om aan de subsidiariteitsvereiste te voldoen dient het voorstel te worden verbeterd tot een CCCCTB (Competitive Common Consolidated Corporate Tax Base) zodat het geharmoniseerde stelsel leidt tot een positieve bijdrage aan de BBP-groei van de gemeenschap in zijn geheel. In het bijzonder dient een CCCCTB bij te dragen aan een competitief voordeel voor zowel industriële ondernemingen als de dienstensector in vergelijking met respectievelijk de OESO landen die geen lid zijn van de EU en in het bijzonder Zwitserland.

Alhoewel de voorgestelde CCCTB-richtlijn voor België bijdraagt tot een positief effect op het welvaartsniveau met 1,21 % zou het een negatieve impact hebben

sur l'emploi et de 2,89 % sur les investissements, ce qui aboutit singulièrement à une croissance positive du PIB de 2,10 %. À cet égard, il y lieu de faire observer que l'analyse d'impact de la Commission européenne est basée sur des données de 2005. En Belgique, l'instauration des intérêts notionnels depuis 2006 a conduit à un renforcement considérable des fonds propres des entreprises belges.

Dans le cadre de l'évaluation juridique de la directive CCCTB proposée, il est souligné à juste titre que "la fixation des taux est considérée comme une question relevant de la souveraineté des États membres en matière fiscale et qui doit donc être traitée par les législations nationales". La proposition ne prévoit dès lors aucune harmonisation des taux d'imposition, ni la fixation d'un taux minimal.

Proportionnalité

Un groupe de la Chambre des représentants estime que la directive CCCTB proposée n'est pas proportionnelle aux objectifs du Traité.

La proposition a particulièrement pour objectif de réduire les charges administratives des entreprises en instaurant un système unique d'imposition des sociétés. Contrairement à l'impôt des sociétés appliqué en Belgique, la directive CCCTB proposée prévoit une assiette fiscale autonome. Ce faisant, la directive CCCTB proposée n'aura pas pour effet de diminuer les compliance costs des sociétés belges dès lors que ces dernières devront remplir de concert les obligations d'un système comptable et fiscal. L'impôt des sociétés belge adopte en effet pour point de départ le bénéfice comptable, basé sur les systèmes de comptes annuels harmonisés au niveau européen sur le plan judiciaire⁵.

Par ailleurs, la clé de répartition proposée pour les bénéfices consolidés communs (transfrontaliers) est désavantageuse pour les États membres ayant un secteur des services important, parce que des facteurs comme les actifs incorporels et financiers ne sont pas repris dans le modèle de répartition".

⁵ Directive 78/660/CEE du Conseil concernant les comptes annuels de certaines formes de sociétés, Directive 83/349/CEE du Conseil concernant les comptes consolidés, Directive 86/635/CEE du Conseil concernant les comptes annuels et les comptes consolidés des banques et autres établissements financiers et Directive 91/674/CEE du Conseil concernant les comptes annuels et les comptes consolidés des entreprises d'assurance.

op de tewerkstelling met 0,16 % en op de investeringen met 2,89 %. Merkwaardig leidt dit tot een positieve groei van het BBP met 2,10 %. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de impact assessment van de Europese Commissie gebaseerd is op data van 2005. De invoering van de 'notionele intrest' sinds 2006 heeft in België tot een aanzienlijke versterking van het eigen vermogen van de Belgische ondernemingen geleid.

Bij de juridische beoordeling van de voorgestelde CCCTB-richtlijn wordt terecht opgemerkt dat "de vaststelling van de tarieven [...] onlosmakelijk deel [uitmaakt] van de fiscale soevereiniteit van de lidstaten en moet derhalve in nationale wetgeving worden geregeld". Het voorstel voorziet bijgevolg niet in een harmonisatie van de belastingtarieven noch in de vaststelling van een minimumbelastingtarief.

Proportionaliteit

Een fractie van de Kamer van volksvertegenwoordigers is van mening dat de voorgestelde CCCTB-richtlijn niet proportioneel is in verhouding tot de doelstellingen van het Verdrag.

Het voorstel heeft in het bijzonder tot doel de administratieve lasten van ondernemingen te verminderen door één stelsel van vennootschapsbelasting in te voeren. In tegenstelling tot de Belgische vennootschapsbelasting voorziet de voorgestelde CCCTB-richtlijn in een autonome fiscale grondslag. Daardoor leidt de voorgestelde CCCTB-richtlijn niet tot een daling van compliance costs voor Belgische vennootschappen aangezien zij de verplichtingen van een boekhoudkundig en fiscaal stelsel naast elkaar zullen moeten vervullen. De Belgische vennootschapsbelasting neemt immers als vertrekbasis de boekhoudkundige winst, gebaseerd op de Europees rechtelijk geharmoniseerd stelsels voor de jaarrekening.⁵

Daarnaast valt de voorgestelde verdeelsleutel voor gezamenlijke (grensoverschrijdende) geconsolideerde winst voor lidstaten met een omvangrijke dienstensector nadelig uit, omdat factoren als immateriële en financiële activa niet zijn opgenomen in het verdeelmodel".

⁵ Richtlijn 78/660/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen, Richtlijn 83/349/EEG van de Raad betreffende de geconsolideerde jaarrekening, Richtlijn 86/635/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van banken en andere financiële instellingen en Richtlijn 91/674/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen.

Mme Veerle Wouters (N-VA) se rallie à la question de M. Van der Maelen visant à connaître le point de vue du gouvernement. Comment la proposition de directive s'attaquera-t-elle à la fraude? Si le résultat fiscal est basé sur le résultat comptable, on luttera contre la fraude à l'aide de la comptabilité.

L'intervenante conclut qu'étant donné que la Belgique est un État membre ayant un secteur des services important, la proposition de loi est en fait défavorable à notre pays.

Le représentant du vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles souligne l'importance de l'avis demandé aux parlements nationaux. Si les parlements de neuf États membres donnent un avis négatif concernant le contrôle de subsidiarité, la Commission européenne réexaminera probablement la proposition de directive.

Au niveau européen, on a créé un groupe de travail administratif distinct qui s'est penché sur l'assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS). Sous la présidence hongroise de l'Union européenne, une proposition de directive a alors été établie sur la base des travaux de ce groupe.

L'intervenant souligne qu'il s'agit, en l'occurrence, d'une phase initiale où la Commission européenne demande un avis aux parlements nationaux sur la subsidiarité. A ce stade, il est donc en fait encore trop tôt pour entamer le débat sur le fond.

Le ministre des Finances a demandé une étude d'incidence sur les conséquences de la proposition de directive sur l'impôt des sociétés en Belgique.

La Deuxième Chambre néerlandaise a rendu un avis négatif sur la proposition de directive car elle défavorise les petits États membres ayant une économie ouverte par rapport aux grands États membres. Cela a donc également de l'importance pour la Belgique.

*
* *

Plusieurs groupes proposent par ailleurs de remplacer le texte proposé par la présidente, Mme Muriel Gerkens, par un nouveau texte.

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) sluit zich aan bij de vraag van de heer Van der Maelen om het standpunt te kennen van de regering. Hoe zal het voorstel van richtlijn de fraude aanpakken? Wanneer het fiscaal resultaat gebaseerd is op het boekhoudkundig resultaat, zal fraude met de boekhouding worden tegengegaan.

De spreekster besluit dat aangezien België een lidstaat is met een omvangrijke dienstensector het voorstel van richtlijn eigenlijk nadelig is voor ons land.

De vertegenwoordiger van de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen benadrukt het belang van het advies dat gevraagd wordt aan de nationale parlementen. Als de parlementen van negen lidstaten een negatief advies geven over de subsidiariteitstoets zal de Europese Commissie het voorstel van richtlijn waarschijnlijk herbekijken.

Op Europees niveau is er een aparte administratieve werkgroep opgericht die zich heeft gebogen over de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB). Onder het Hongaars voorzitterschap van de Europese Unie is er dan op basis van de werkzaamheden van deze werkgroep een voorstel van richtlijn opgesteld.

De spreker beklemtoont dat het hier gaat om een beginfase waarbij de Europese Commissie advies vraagt aan de nationale parlementen over de subsidiariteit. Het is in dit stadium dus eigenlijk nog te vroeg om het debat ten gronde aan te gaan.

De minister van Financiën heeft een impactstudie aangevraagd over de gevolgen van het voorstel van richtlijn op de vennootschapsbelasting in België.

De Nederlandse Tweede Kamer heeft een negatief advies gegeven over het voorstel van richtlijn omdat het de kleine lidstaten met een open economie benadeelt t.o.v. de grote lidstaten. Dit heeft dus ook zijn belang voor België.

*
* *

Verscheidene fracties stellen voorts voor de door de voorzitter, mevrouw Muriel Gerkens, voorgestelde tekst te vervangen door een nieuwe tekst.

Ainsi, MM. Philippe Goffin et Damien Thiéry (MR) et Josy Arens (cdH) présentent le texte suivant:

“Proposition d’avis motivé relatif à la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l’impôt sur les sociétés (ACCIS)

Conformément au protocole n° 2 sur l’application des principes de subsidiarité et de proportionnalité annexé au Traité de Lisbonne, les parlements nationaux ont la possibilité de contrôler les propositions d’actes législatifs de l’Union européenne au respect du principe de subsidiarité (article 5 TUE). Dans le cadre de cette procédure, la commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants a pris connaissance avec intérêt de la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l’impôt sur les sociétés (ACCIS) et l’a confrontée aux principes de subsidiarité et de proportionnalité.

La commission des Finances et du Budget de la Chambre est d’avis que cette dernière ne satisfait pas pleinement aux principes de subsidiarité et de proportionnalité. En effet, la proposition ne fait pas suffisamment apparaître que l’action de l’Union européenne est préférable à l’action des États individuels.

L’objectif de simplification administrative et de suppression des obstacles fiscaux au bon fonctionnement du marché unique ne requiert pas un tel empiétement sur les compétences fiscales réservées par le traité aux États membres. Les États membres doivent pouvoir seulement adhérer à cette démarche sur base volontaire.

Les conséquences de la proposition sont par ailleurs variables selon la taille de l’État membre, le type d’économie développée et le système fiscal appliqué. Le système proposé, même s’il a l’avantage d’être optionnel, risque d’engendrer un déséquilibre entre les États membres.

En outre, il ressort d’un premier examen de la proposition et de son impact en Belgique, que l’instauration d’une assiette commune consolidée pour l’impôt des sociétés entraînera une perte de recettes pour l’État belge, une augmentation significative de l’impôt des sociétés pour les entreprises belges, une perte de compétitivité pour la Belgique et une perte de compétitivité pour l’Europe.

Aldus stellen de heren Philippe Goffin en Damien Thiéry (MR) en Josy Arens (cdH) de volgende tekst voor:

“Voorstel voor een met redenen omkleed advies over het voorstel voor een richtlijn van de Raad met betrekking tot een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB)

Overeenkomstig protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid als bijlage bij het Verdrag van Lissabon hebben de nationale parlementen de mogelijkheid om de voorstellen voor wetgevingshandelingen van de Europese Unie te controleren in het licht van het subsidiariteitsbeginsel (artikel 5 VEU). In het kader van deze procedure heeft de commissie voor de Financiën en voor de Begroting van de Kamer van volksvertegenwoordigers met belangstelling kennisgenomen van het voorstel voor een richtlijn van de Raad met betrekking tot een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) en het aan de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid getoetst.

De Kamercommissie voor de Financiën en voor de Begroting is van mening dat dit voorstel niet volledig aan de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid voldoet. Uit het voorstel blijkt immers onvoldoende dat de actie van de Europese Unie verkieslijk is boven de actie van de individuele staten.

Het streven naar administratieve vereenvoudiging en naar de afschaffing van de fiscale hinderpalen voor de goede werking van de interne markt vereist geen dergelijke bevoegdheidsoverschrijding ten koste van de fiscale bevoegdheden die het verdrag de lidstaten voorbehoudt. De lidstaten moeten alleen vrijwillig tot deze methode kunnen toetreden.

De gevolgen van het voorstel zijn bovendien uiteenlopend naar gelang van de omvang van de lidstaat, het type ontwikkelde economie en het toegepaste fiscale systeem. Hoewel het voorgestelde systeem het voordeel heeft dat het optioneel is, dreigt het een onevenwichtige situatie tussen de lidstaten te creëren.

Bovendien blijkt na een eerste onderzoek van het voorstel en de impact ervan in België dat de invoering van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting zal leiden tot een ontvangstenverlies voor de Belgische Staat, een forse stijging van de vennootschapsbelasting voor de Belgische ondernemingen en een verlies aan concurrentievermogen voor zowel België als Europa.

Enfin, la proposition conduit à la coexistence de deux systèmes différents d'impôt des sociétés. Cela représentera une augmentation des frais d'exécution tant pour les administrations fiscales nationales que pour les entreprises".

M. Josy Arens (cdH) fait observer que les conséquences de la fiscalité transfrontalière sont principalement tangibles dans les régions frontalières.

L'intervenant indique que le groupe cdH est favorable à une harmonisation fiscale au sein de l'Union européenne afin d'éviter toute concurrence fiscale entre États membres. La proposition de directive à l'examen crée toutefois un déséquilibre entre les États membres dès lors qu'elle lèse les petits États membres disposant d'une économie ouverte. De plus, elle n'offre pas d'avantages à tous les États membres: un État membre obtient un avantage fiscal au détriment d'un autre État membre. La proposition de directive entraînera une baisse des recettes pour l'État belge et portera atteinte à la compétitivité des entreprises belges. Cette proposition de directive n'est pas opportune, en particulier en ces temps d'austérité budgétaire.

M. Hagen Goyvaerts (VB) fait observer qu'une assiette commune de taxation en matière d'impôt des sociétés peut être très avantageuse en termes de simplification administrative et de sécurité juridique et contribuer à améliorer le contrôle et à renforcer l'efficacité du marché. Cela ne peut toutefois donner lieu à une fixation à l'échelle européenne du taux de l'impôt des sociétés; cette matière doit demeurer une compétence exclusive des États membres. La concurrence fiscale entre États membres n'est pas nécessairement néfaste: elle peut accroître la compétitivité de l'Union européenne.

Enfin, Mme Gwendolyn Rutten (Open Vld) et M. Servais Verherstraeten (CD&V) présentent le texte suivant:

"Conformément au Protocole n° 2 sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité, annexé au Traité de Lisbonne, les parlements nationaux ont la possibilité de contrôler les propositions d'actes législatifs de l'Union européenne au regard du principe de subsidiarité (article 5 du TUE). Dans le cadre de cette procédure, la commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants a pris connaissance avec intérêt de la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) et l'a confrontée avec les principes de subsidiarité et de proportionnalité.

Tot slot zullen door het voorstel twee verschillende vennootschapsbelastingregelingen naast elkaar bestaan. Dit zal zowel de nationale fiscale administraties als de ondernemingen meer uitvoeringskosten bezorgen."

De heer Josy Arens (cdH) wijst erop dat vooral in grensgebieden de gevolgen van grensoverschrijdende fiscaliteit voelbaar zijn.

De spreker geeft aan dat de cdH-fractie voorstander is van een fiscale harmonisatie in de Europese Unie zodat fiscale concurrentie tussen de lidstaten kan worden vermeden. Echter zorgt dit voorstel van richtlijn voor een onevenwicht tussen de lidstaten omdat het in het nadeel is van kleine lidstaten met een open economie. Bovendien biedt het geen voordelen voor elke lidstaat: een lidstaat krijgt een fiscaal voordeel ten nadele van een andere lidstaat. Het voorstel van richtlijn zal leiden tot lagere inkomsten voor de Belgische Staat en zal de concurrentiekracht van de Belgische bedrijven aantasten. Zeker in de huidige periode van budgettaire besparingen is dit voorstel van richtlijn niet wenselijk.

De heer Hagen Goyvaerts (VB) merkt dat een gemeenschappelijk heffingsgrondslag inzake vennootschapsbelasting heel wat voordelen kan opleveren op het vlak van administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid en kan bijdragen tot een betere controle en een efficiëntere markt. Echter mag dit geen aanleiding zijn om ook het tarief van de vennootschapsbelasting op Europees niveau te gaan bepalen; dit moet de exclusieve bevoegdheid blijven van de lidstaten. Fiscale concurrentie tussen de lidstaten is niet noodzakelijk slecht: het kan de Europese Unie competitiever maken.

Tot slot stellen mevrouw Gwendolyn Rutten (Open Vld) en de heer Servais Verherstraeten (CD&V) de volgende tekst voor:

"Overeenkomstig protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid als bijlage bij het Verdrag van Lissabon hebben de nationale parlementen de mogelijkheid om de voorstellen van wetgevingshandelingen van de Europese Unie te controleren in het licht van het subsidiariteitsbeginsel (artikel 5 VEU). In het kader van deze procedure heeft de Commissie voor de Financiën en voor de Begroting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van richtlijn van de Raad met betrekking tot een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) en het aan de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid getoetst.

Subsidiarité

Au cours de sa réunion du 17 mai 2011, la commission des Finances et du Budget a estimé qu'il a été démontré à suffisance que l'intervention de l'Union européenne présentait des avantages par rapport à l'intervention des États membres agissant individuellement. La Chambre des représentants considère dès lors que la proposition satisfait au principe de subsidiarité.

L'assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) a pour objectif de lutter contre les principales entraves fiscales à la croissance dans le marché unique. En l'absence de règles communes en matière d'impôt sur les sociétés, l'interaction des régimes fiscaux nationaux entraîne souvent une surimposition et une double imposition des entreprises qui, en outre, doivent supporter de lourdes charges administratives et des coûts élevés pour se conformer à la législation fiscale. Cette situation décourage les investissements dans l'UE et, partant, va à l'encontre des priorités établies dans la communication Europe 2020 – Une stratégie pour une croissance intelligente, durable et inclusive.

Proportionnalité

La commission des Finances et du Budget ne se prononce pas encore sur la proportionnalité de la proposition.

Avant de prendre position en la matière, la commission souhaite que le gouvernement fédéral commande une étude d'impact plus détaillée tenant notamment compte des aspects et considérations suivants:

— dans quelle mesure les effets de la proposition à l'examen sont-ils liés à la taille de l'État membre, à la nature de l'économie et à la taille des entreprises auxquelles le nouveau système est susceptible de s'appliquer?;

— dans quelle mesure l'introduction d'un nouveau système entraîne-t-elle des frais supplémentaires? Il est permis de se demander dans quelle mesure le recours à deux systèmes d'impôt des sociétés différents engendrera une augmentation des frais pour les États membres et/ou les entreprises.

Observation générale:

Indépendamment de la question de la subsidiarité et de la proportionnalité en application du protocole n° 2, la Chambre des représentants se réserve le droit

Subsidiariteit

De commissie voor de Financien en de Begroting is in haar zitting van 17 mei 2011 van oordeel dat voldoende is aangetoond dat het optreden van de EU voordelen heeft ten opzichte van het optreden door de individuele lidstaten afzonderlijk. De Kamer van Volksvertegenwoordigers is derhalve van mening dat het voorstel voldoet aan het subsidiariteitsbeginsel.

Met de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) wordt beoogd enkele grote fiscale obstakels op te heffen die de groei op de interne markt in de weg staan. Door het ontbreken van gemeenschappelijke regels voor vennootschapsbelasting leidt de wisselwerking tussen nationale belastingstelsels vaak tot 'overbelasting' en dubbele belasting: bedrijven gaan gebukt onder zware administratieve lasten en hoge nalevingskosten. Deze situatie heeft een ontmoedigingseffect op investeringen in de EU en staat bij gevolg op gespannen voet met de prioriteiten van EU 2020 – Een strategie voor een slimme, duurzame en inclusieve groei.

Proportionaliteit

Met betrekking tot de proportionaliteit van het voorstel, spreekt de commissie Financiën en Begroting zich vooralsnog niet uit.

In afwachting van een oordeel hieromtrent, vraagt de commissie een meer gedetailleerde impactstudie in opdracht van de federale regering die onder meer rekening houdt met de volgende aspecten en bedenkingen:

— in welke mate de effecten van het voorliggende voorstel gerelateerd zijn aan de grootte van de lidstaat en de aard van de economie en de grootte van de bedrijven waarop het nieuwe systeem van toepassing kan zijn;

— in welke mate de introductie van een nieuw stelsel bijkomende kosten oplevert. De vraag telt zich in welke mate het hanteren van twee verschillende systemen van vennootschapsbelasting leidt tot een verhoging van de kosten voor de lidstaten en/of ondernemingen.

Algemene bedenking:

Los van de vraag naar subsidiariteit en proportionaliteit in toepassing van protocol n°2, behoudt de Kamer van Volksvertegenwoordigers zich het recht voor een uit-

de prendre une décision au fond sur la proposition CCCTB, et ce, en fonction de l'évolution du processus décisionnel.

De même, il est important de prendre en compte les conséquences que la proposition implique au niveau de la croissance économique et de l'emploi, et au niveau de la protection sociale.

La commission estime par ailleurs qu'il est essentiel d'organiser, dans le cadre de la poursuite du processus décisionnel européen, un débat approfondi sur l'aspect optionnel de la proposition, afin d'en recenser plus clairement tous les avantages et inconvénients.

La commission considère qu'il y a également lieu d'examiner plus avant les liens étroits existant entre la proposition à l'examen et le débat relatif à une harmonisation plus poussée des taux d'intérêt."

Mme Gwendolyn Rutten (Open Vld) souligne par ailleurs qu'il s'agit d'une matière fiscale qui requiert l'unanimité au sein du Conseil des ministres européens. Un État membre peut donc faire obstacle à une décision.

*Un certain nombre d'entreprises recourent à l'optimisation fiscale et au *tariff pricing*. Bien que légales, ces pratiques entravent l'avènement d'un marché intérieur européen dans lequel toutes les conditions économiques devraient être égales.*

L'intervenante estime que la proposition de résolution est innovante dans la mesure où elle instaure un 28e régime d'impôt des sociétés avec une assiette commune, en plus des 27 régimes qui existent dans les États membres. Il s'agit d'un système optionnel dans lequel les entreprises ont le choix d'opter ou non pour l'assiette commune. C'est important pour les petites et moyennes entreprises qui n'ont pas les moyens de faire appel à de grands bureaux de conseils en fiscalité pour faire examiner comment utiliser les différents régimes fiscaux afin d'optimiser l'impôt des sociétés. Étant donné que l'économie belge repose principalement sur des petites et moyennes entreprises qui exportent essentiellement vers nos voisins, la proposition de directive sera donc certainement profitable à l'économie de notre pays.

Mme Rutten juge souhaitable que le gouvernement étudie l'impact que cette proposition de directive aurait sur l'économie belge. Il importe de savoir quel effet la proposition aura sur les différents types d'entreprises,

spraak ten gronde te doen over het voorstel CCCTB en dit in functie van de verdere besluitvormingsprocedure.

Voorts moet men acht slaan op de gevolgen die het voorstel heeft op het vlak van economische groei en werkgelegenheid enerzijds en sociale bescherming anderzijds.

Het lijkt de commissie eveneens belangrijk dat het optionele aspect uit het voorstel voorwerp uitmaakt van grondig debat in de verdere Europese besluitvorming teneinde alle voordelen en nadelen ervan duidelijker in kaart te brengen.

Ook de verwevenheid van dit voorstel met het debat over een verdere afstemming van de aanslagvoeten is volgens de commissie een algemene bemerking die verder dient besproken te worden."

Verder wijst mevrouw Gwendolyn Rutten (Open Vld) erop dat het hier gaat over een fiscale aangelegenheid waarvoor unanimité vereist is in de Europese raad van ministers. Een lidstaat kan dus een beslissing tegenhouden.

*Een aantal bedrijven maken gebruik van fiscale optimalisatie en *tariff pricing*. Alhoewel deze praktijken wettelijk zijn toegelaten, belemmeren zij de totstandkoming van een Europese interne markt. Binnen deze interne markt zouden alle economische omstandigheden gelijk moeten zijn.*

De spreekster is van mening dat het voorstel voor een richtlijn innovatief is omdat het een 28^e stelsel voor vennootschapsbelasting met een gemeenschappelijke heffingsgrondslag invoert naast de 27 bestaande stelsels van de lidstaten. Het is een optioneel systeem waarbij bedrijven de keuze hebben om voor de gemeenschappelijke heffingsgrondslag te kiezen of niet. Dit is belangrijk voor kleine en middelgrote bedrijven die niet de middelen hebben om beroep te doen op grote fiscale advieskantoren om te laten uitzoeken hoe van de verschillende belastingsstelsels kan worden gebruikt gemaakt om de vennootschapsbelasting te optimaliseren. Aangezien de Belgische economie voornamelijk gestoeld is op kleine en middelgrote ondernemingen die vooral exporteren naar onze buurlanden zal het voorstel van richtlijn de economie van ons land dus zeker ten goede komen.

Mevrouw Rutten acht het wenselijk dat de regering een studie zou maken van de impact die dat voorstel van richtlijn zou hebben voor de Belgische economie. Het is belangrijk om te weten welk effect het voorstel heeft

tant sur les grandes que sur les petites entreprises, et quel en sera le coût.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) souligne qu'une union monétaire ne peut bien fonctionner que si elle est associée à une politique économique commune, et que toute politique économique commune suppose une harmonisation non seulement en matière fiscale, mais aussi sur le plan de la sécurité sociale. Cela permettra de lever les obstacles existants sur le marché intérieur, ce qui aura des effets positifs pour la croissance économique et l'emploi.

L'intervenant s'étonne que le groupe MR prenne ses distances par rapport à la proposition de directive, bien que le ministre des Finances ait déclaré, en 2006, que le gouvernement belge soutenait le principe d'une assiette commune pour l'impôt sur les sociétés.

*
* *

La commission décide de prendre le texte présenté par Mme Rutten et M. Verherstraeten comme texte de base.

Diverses propositions de modifications sont formulées:

M. Dirk Van der Maelen (sp.a), M. Servais Verherstraeten (CD&V), Mme Christiane Vienne (PS), Mme Gwendolyn Rutten (Open Vld) et Mme Muriel Gerken (Ecolo-Groen!) proposent d'apporter les modifications suivantes au texte de base de Mme Rutten et de M. Verherstraeten:

1) ajouter la disposition suivante à l'alinéa 3: *"En outre, une harmonisation en matière d'impôt des sociétés permet de limiter les effets négatifs de la concurrence fiscale."*;

2) déplacer le titre *"Observation générale"* et insérer celui-ci après l'alinéa 1er du chapitre *"Proportionnalité"*.

Mme Veerle Wouters et MM. Steven Vandeput et Peter Dedecker (N-VA) proposent d'apporter les modifications suivantes au texte de base de Mme Rutten et de M. Verherstraeten:

1) Sous le titre *"Proportionnalité"*, ajouter un troisième tiret rédigé comme suit: *"- dans quelle mesure la directive CCCTB proposée entraîne-t-elle des frais supplémentaires du fait qu'elle contraint les sociétés à*

op de verschillende soorten bedrijven, zowel de grote als de kleine en welk kostenplaatje het voorstel heeft.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) wijst erop dat een muntunie alleen maar goed kan functioneren als daar een gemeenschappelijk economisch beleid tegenover staat. Een gemeenschappelijk economisch beleid veronderstelt niet alleen een harmonisatie op het vlak van fiscaliteit maar ook op het vlak van sociale zekerheid. Zodoende kunnen de bestaande belemmeringen in de interne markt worden opgeheven, wat een positief effect heeft op de economische groei en de werkgelegenheid.

De spreker verwondert zich over het feit dat de MR-fractie zo afzijdig staat t.a.v. het voorstel van richtlijn. Nochtans heeft de minister van Financiën in 2006 verklaard dat de Belgische regering het principe van een gemeenschappelijk heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting steunde.

*
* *

De commissie beslist de door mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten voorgestelde tekst als basistekst te nemen.

Er worden verscheidene voorstellen tot wijziging geformuleerd:

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a), de heer Servais Verherstraeten (CD&V), mevrouw Christiane Vienne (PS), mevrouw Gwendolyn Rutten (Open Vld) en mevrouw Muriel Gerken (Ecolo-Groen!) stellen volgende wijzigingen voor aan de basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten:

1) Aan het derde lid wordt volgende bepaling toegevoegd: *"Bovendien kan een harmonisering van de vennootschapsbelasting de negatieve impact van belastingconcurrentie beperken."*;

2) De titel *"algemene bedenking"* verplaatsen en invoegen na de eerste alinea van het hoofdstuk *"proportionaliteit"*.

Mevrouw Veerle Wouters en de heren Steven Vandeput en Peter Dedecker (N-VA) stellen voor om de basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten als volgt te wijzigen:

1) Onder de titel *proportionaliteit* een derde streepje toevoegen met de bepaling die luidt als volgt: *"- in welke mate de voorgestelde CCCTB-richtlijn bijkomende kosten oplevert doordat het vennootschappen verplicht*

tenir un système de comptes fiscal en plus du système de comptes comptable?”;

2) Compléter l'avant-dernier alinéa par les mots: “– y compris à l'égard des pays tiers”.

Mme Veerle Wouters (N-VA) explique que l'obligation visant à imposer aux entreprises de tenir, en parallèle, un système de comptes comptable et un système de comptes fiscal peut entraîner un surcoût important. C'est pourquoi il importe que cet élément soit également examiné dans l'étude d'impact.

Il importe aussi qu'une assiette harmonisée n'affecte pas la compétitivité des sociétés établies dans l'Union européenne par rapport aux pays tiers de l'OCDE, comme la Suisse.

IV. — VOTES

La première proposition de modification de MM. Dirk Van der Maelen (sp.a), Servais Verherstraeten (CD&V) et Mmes Christiane Vienne (PS), Gwendolyn Rutten (Open Vld) et Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) au texte de base de Mme Rutten et M. Verherstraeten est adoptée par 8 voix contre 5 et 3 abstentions.

La deuxième proposition de modification de MM. Dirk Van der Maelen (sp.a), Servais Verherstraeten (CD&V) et Mmes Christiane Vienne (PS), Gwendolyn Rutten (Open Vld) et Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) au texte de base de Mme Rutten et M. Verherstraeten est adoptée par 12 voix et 4 abstentions.

La première proposition de Mme Veerle Wouters et MM. Steven Vandeput et Peter Dedecker (N-VA) modifiant le texte de base de Mme Rutten et M. Verherstraeten est adoptée par 12 voix et 4 abstentions.

La deuxième proposition de Mme Veerle Wouters et MM. Steven Vandeput et Peter Dedecker (N-VA) modifiant le texte de base de Mme Rutten et M. Verherstraeten est adoptée par 15 voix contre une.

Le texte de base de Mme Rutten et M. Verherstraeten, tel qu'il a été modifié, est adopté en tant qu'avis de la commission par 12 voix et 4 abstentions.

naast een boekhoudkundig stelsel van rekeningen, ook een fiscaal stelsel van rekeningen bij te houden”;

2) Het voorlaatste lid aan te vullen met volgende woorden: “, ook ten aanzien van derde landen”.

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) licht toe dat de verplichting voor ondernemingen om zowel een boekhoudkundig als een fiscaal stelsel van rekeningen naast elkaar aan te houden een belangrijke meerkost kan veroorzaken. Daarvoor is het belangrijk dat dit element ook wordt onderzocht in de impactstudie.

Het is ook van belang dat een geharmoniseerde grondslag de concurrentiekracht van in de EU gevestigde vennootschappen niet aantast ten opzichte van derde OESO-landen zoals Zwitserland.

IV. — STEMMINGEN

Het eerste voorstel tot wijziging van de heer Dirk Van der Maelen (sp.a), de heer Servais Verherstraeten (CD&V), mevrouw Christiane Vienne (PS), mevrouw Gwendolyn Rutten (Open Vld) en mevrouw Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) op de basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten wordt aangenomen met 8 tegen 5 stemmen en 3 onthoudingen.

Het tweede voorstel tot wijziging van de heer Dirk Van der Maelen (sp.a), de heer Servais Verherstraeten (CD&V), mevrouw Christiane Vienne (PS), mevrouw Gwendolyn Rutten (Open Vld) en mevrouw Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) op de basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten wordt aangenomen met 12 stemmen en 4 onthoudingen.

Het eerste voorstel van Mevrouw Veerle Wouters en de heren Steven Vandeput en Peter Dedecker (N-VA) tot wijziging van de basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten wordt aangenomen met 12 stemmen en 4 onthoudingen.

Het tweede voorstel van mevrouw Veerle Wouters en de heren Steven Vandeput en Peter Dedecker (N-VA) tot wijziging van de basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten wordt aangenomen met 15 tegen 1 stem.

De basistekst van mevrouw Rutten en de heer Verherstraeten, zoals gewijzigd, wordt als advies van de commissie aangenomen met 12 stemmen en 4 onthoudingen.

L'avis de la commission repris ci-dessous fait partie intégrante de ce rapport.

La rapporteuse,

Christiane VIENNE

La présidente,

Muriel GERKENS

Het hieronder opgenomen advies van de commissie maakt integraal deel uit van dit verslag.

De rapporteur,

Christiane VIENNE

De voorzitter,

Muriel GERKENS

AVIS ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

Avis de la commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants de Belgique sur la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) COM(2011) 121

Conformément au Protocole n° 2 sur l'application des principes de subsidiarité et de proportionnalité, annexé au Traité de Lisbonne, les parlements nationaux ont la possibilité de contrôler les propositions d'actes législatifs de l'Union européenne au regard du principe de subsidiarité (article 5 du TUE). Dans le cadre de cette procédure, la commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants a pris connaissance avec intérêt de la proposition de directive du Conseil concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) et l'a confrontée avec les principes de subsidiarité et de proportionnalité.

Subsidiarité

Au cours de sa réunion du 17 mai 2011, la commission des Finances et du Budget a estimé qu'il a été démontré à suffisance que l'intervention de l'Union européenne présentait des avantages par rapport à l'intervention des États membres agissant individuellement. La Chambre des représentants de Belgique considère dès lors que la proposition satisfait au principe de subsidiarité.

L'assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) a pour objectif de lutter contre les principales entraves fiscales à la croissance dans le marché unique. En l'absence de règles communes en matière d'impôt sur les sociétés, l'interaction des régimes fiscaux nationaux entraîne souvent une surimposition et une double imposition des entreprises qui, en outre, doivent supporter de lourdes charges administratives et des coûts élevés pour se conformer à la législation fiscale. Cette situation décourage les investissements dans l'Union européenne et, partant, va à l'encontre des priorités établies dans la communication Europe 2020 – Une stratégie pour une croissance intelligente, durable et inclusive.

En outre, une harmonisation en matière d'impôt des sociétés permet de limiter les effets négatifs de la concurrence fiscale.

ADVIES AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Advies van de commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer van volksvertegenwoordigers van België over het voorstel van richtlijn van de Raad betreffende een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag van de vennootschapsbelasting (CCCTB) COM(2011) 121

Overeenkomstig Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid als bijlage bij het Verdrag van Lissabon hebben de nationale parlementen de mogelijkheid om de voorstellen van wetgevingshandelingen van de Europese Unie te controleren in het licht van het subsidiariteitsbeginsel (artikel 5 van het VEU). In het kader van deze procedure heeft de commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer van volksvertegenwoordigers met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van richtlijn van de Raad betreffende een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) en het aan de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid getoetst.

Subsidiariteit

De commissie voor de Financiën en de Begroting is in haar zitting van 17 mei 2011 van oordeel dat voldoende is aangetoond dat het optreden van de Europese Unie voordelen heeft ten opzichte van het optreden door de individuele lidstaten afzonderlijk. De Kamer van volksvertegenwoordigers van België is derhalve van mening dat het voorstel voldoet aan het subsidiariteitsbeginsel.

Met de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) wordt beoogd enkele grote fiscale obstakels op te heffen die de groei in de interne markt in de weg staan. Door het ontbreken van gemeenschappelijke regels voor vennootschapsbelasting leidt de wisselwerking tussen nationale belastingsstelsels vaak tot 'overbelasting' en dubbele belasting: bedrijven gaan gebukt onder zware administratieve lasten en hoge nalevingskosten. Deze situatie heeft een ontmoedigend effect op investeringen in de Europese Unie en staat bij gevolg op gespannen voet met de prioriteiten van EU 2020 – Een strategie voor een slimme, duurzame en inclusieve groei.

Bovendien kan een harmonisering van de vennootschapsbelasting de negatieve impact van belastingconcurrentie beperken.

Proportionnalité

La commission des Finances et du Budget ne se prononce pas encore sur la proportionnalité de la proposition.

Observation générale

Avant de prendre position en la matière, la commission souhaite que le gouvernement fédéral commande une étude d'impact plus détaillée tenant notamment compte des aspects et considérations suivants:

— dans quelle mesure les effets de la proposition à l'examen sont-ils liés à la taille de l'État membre, à la nature de l'économie et à la taille des entreprises auxquelles le nouveau système est susceptible de s'appliquer?;

— dans quelle mesure l'introduction d'un nouveau système entraîne-t-elle des frais supplémentaires? Il est permis de se demander dans quelle mesure le recours à deux systèmes d'impôt des sociétés différents engendrera une augmentation des frais pour les États membres et/ou les entreprises;

— dans quelle mesure la directive CCCTB proposée entraîne-t-elle des frais supplémentaires du fait qu'elle contraint les sociétés à tenir un système de comptes fiscal en plus du système de comptes comptable?

Indépendamment de la question de la subsidiarité et de la proportionnalité en application du Protocole n° 2, la Chambre des représentants se réserve le droit de prendre une décision au fond sur la proposition CCCTB, et ce, en fonction de l'évolution du processus décisionnel.

De même, il est important de prendre en compte les conséquences que la proposition implique au niveau de la croissance économique et de l'emploi, et au niveau de la protection sociale.

La commission estime par ailleurs qu'il est essentiel d'organiser, dans le cadre de la poursuite du processus décisionnel européen, un débat approfondi sur l'aspect optionnel de la proposition, afin d'en recenser plus clairement tous les avantages et inconvénients — y compris à l'égard des pays tiers.

La commission considère qu'il y a également lieu d'examiner plus avant les liens étroits existant entre la proposition à l'examen et le débat relatif à une harmonisation plus poussée des taux d'intérêt.

Proportionaliteit

Met betrekking tot de proportionaliteit van het voorstel, spreekt de commissie voor de Financien en de Begroting zich vooralsnog niet uit.

Algemene bedenking

In afwachting van een oordeel hieromtrent, vraagt de commissie een meer gedetailleerde impactstudie in opdracht van de federale regering die onder meer rekening houdt met de volgende aspecten en bedenkingen:

— in welke mate de effecten van het voorliggende voorstel gerelateerd zijn aan de grootte van de lidstaat en de aard van de economie en de grootte van de bedrijven waarop het nieuwe systeem van toepassing kan zijn;

— in welke mate de introductie van een nieuw stelsel bijkomende kosten oplevert. De vraag stelt zich in welke mate het hanteren van twee verschillende systemen van vennootschapsbelasting leidt tot een verhoging van de kosten voor de lidstaten en/of ondernemingen;

— in welke mate de voorgestelde CCCTB-richtlijn bijkomende kosten oplevert doordat het vennootschappen verplicht naast een boekhoudkundig stelsel van rekeningen, een fiscaal stelsel van rekeningen bij te houden.

Los van de vraag naar subsidiariteit en proportionaliteit in toepassing van Protocol n°2, behoudt de Kamer van volksvertegenwoordigers zich het recht voor een uitspraak ten gronde te doen over het voorstel CCCTB en dit in functie van de verdere besluitvormingsprocedure.

Voorts moet men acht slaan op de gevolgen die het voorstel heeft op het vlak van economische groei en werkgelegenheid enerzijds en sociale bescherming anderzijds.

Het lijkt de commissie eveneens belangrijk dat het optionele aspect uit het voorstel voorwerp uitmaakt van een grondig debat in de verdere Europese besluitvorming teneinde alle voordelen en nadelen ervan duidelijker in kaart te brengen, ook ten aanzien van derde landen.

Ook de verwevenheid van dit voorstel met het debat over een verdere afstemming van de aanslagvoeten is volgens de commissie een algemene bemerking die verder dient te worden besproken.

Tableau récapitulatif relatif à l'examen de la proposition de directive concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) – COM(2011)121 et aux avis de subsidiarité y afférents émis par les parlements nationaux		
État membre / Parlement	Avis motivé par assemblée	Voix négative
Autriche (<i>Conseil national</i>)	La commission « Affaires européennes » se bornera à l'examen de la proposition de directive et formulera sans doute un avis dans le cadre du dialogue politique.	
Belgique (<i>Chambre des représentants</i>)	Au cours de sa réunion du 17 mai 2011, la commission des Finances et du Budget n'a pas constaté de violation du principe de subsidiarité. En ce qui concerne la question de la proportionnalité, la commission ne se prononce pas encore. Avant de prendre position en la matière, la commission demande une étude d'impact plus détaillée. Indépendamment de la question de la subsidiarité et de la proportionnalité, la Chambre des représentants se réserve le droit de prendre une décision au fond sur la proposition en fonction de l'évolution du processus décisionnel. La commission estime qu'il faut prendre en compte les conséquences que la proposition implique au niveau de la croissance économique et de l'emploi, d'une part, et au niveau de la protection sociale, d'autre part. Elle considère par ailleurs qu'il est essentiel d'organiser un débat approfondi sur l'aspect optionnel de la proposition, afin d'en recenser plus clairement tous les avantages et inconvénients – y compris à l'égard des pays tiers. La commission considère qu'il y a également lieu d'examiner les liens étroits entre la proposition à l'examen et le débat relatif à une harmonisation plus poussée des taux d'intérêt.	
Bulgarie	Le 11 mai 2011, la commission des Affaires européennes a émis un avis motivé. En ce qui concerne la subsidiarité, la commission a estimé que la Commission européenne avait fourni des données quantitatives et qualitatives insuffisantes pour démontrer que les objectifs de la proposition ne pouvaient pas être atteints, ou pas suffisamment, par l'action propre des États membres. Si l'on tient compte du mouvement de rattrapage que doivent réaliser les économies à la traîne, comme la Bulgarie, l'introduction d'une ACCIS au niveau européen conduirait, à ce stade, à un « schisme » entre les États membres, à un obstacle à une intégration approfondie du marché unique. L'introduction d'une ACCIS dans l'ensemble de l'Union européenne priverait les États membres individuels, et l'Union européenne dans son ensemble, d'importants avantages compétitifs. En outre, l'impôt des sociétés est un instrument essentiel pour la croissance économique et la croissance de l'emploi, raison pour laquelle il relève du domaine de compétence nationale. La « formule des trois facteurs » mettrait indirectement sous pression les taux d'imposition dans certains États membres, comme la Bulgarie. Des mesures pourraient être prises en vue de coordonner les systèmes fiscaux, mais la base d'imposition ne pourrait faire l'objet d'une consolidation.	

Tchéquie	- <u>Chambre</u> : La commission « Affaires européennes » examinera la proposition à la fin du mois de mai 2011 et formulera la recommandation d'examiner le document en séance plénière. - <u>Sénat</u> : La commission « Affaires étrangères » a examiné la proposition le 4 mai 2011. Seule une minorité s'étant prononcée en faveur d'un avis motivé, il n'y a pas eu violation du principe de subsidiarité. Un débat en séance plénière aura lieu en juin 2011 sur le sujet.	
Danemark	Les commissions compétentes se sont penchées sur la proposition. La majorité parlementaire n'est pas en mesure, sur la base des données disponibles, de conclure que la proposition est conforme au principe de subsidiarité. C'est pourquoi il se recommande de poursuivre l'examen des nombreux points obscurs de la proposition. Une minorité estime que le principe de subsidiarité a été violé, tandis qu'une autre minorité se prononce contre la proposition.	
Estonie	La proposition ne sera examinée qu'en septembre 2011.	
Finlande	Eu égard à la formation du gouvernement, l'examen est ajourné.	
France	- <u>Assemblée Nationale</u>: Seul le contenu de la proposition est examiné. - <u>Sénat</u>: La commission des Affaires européennes examinera la proposition et adoptera un projet de résolution.	-
Allemagne (Bundesrat)	Seul le contenu de la proposition est examiné.	
Italie (Camera dei Deputati)	La proposition est conforme au principe de subsidiarité. La commission des Affaires européennes a insisté sur la nécessité et l'urgence de prendre une initiative législative au niveau de l'Union européenne pour éliminer les obstacles qui entravent le marché intérieur. La proposition présente une valeur ajoutée et diminuerait les frais pour les entreprises qui exercent des activités transfrontalières. La commission a toutefois estimé que la proposition n'est pas suffisamment aboutie pour assurer un fonctionnement correct du marché commun et empêcher une concurrence fiscale déloyale entre les États membres. La commission a appelé, conformément au principe de proportionnalité, à une harmonisation plus large et plus effective de l'impôt des sociétés en inscrivant, dans la proposition, une assiette d'imposition commune obligatoire pour l'ensemble des entreprises (donc pas seulement un groupe d'entreprises).	
Irlande (<i>Dail Eireann</i>)	Le 17 mai 2011, le <i>Dail Eireann</i> (la Chambre basse) a jugé qu'il n'était pas prouvé que la législation européenne constituait la meilleure manière de réaliser les objectifs de la proposition. Un système parallèle coexistant avec le système national en vigueur ne simplifiera pas les systèmes d'impôt des sociétés dans l'Union européenne et n'en accroîtra pas l'efficacité. La Chambre basse irlandaise estime que la proposition semble davantage taillée sur mesure pour les grands États membres. L'instauration de l'ACCIS frapperait le plus durement l'Irlande, de même que le Portugal, la Pologne, la Finlande, la République tchèque et la Bulgarie.	

Lituanie	La commission des Finances a estimé que le principe de subsidiarité avait été violé, alors que la commission des Affaires européennes était de l'avis contraire.	
Luxembourg	La commission « Affaires européennes » examinera la teneur du projet de directive et émettra un avis dans le cadre du dialogue politique.	
Malte	La proposition ne satisfait pas au principe de subsidiarité.	2
Pays-Bas	- La <i>Eerste Kamer</i> exprime son inquiétude au sujet de la proposition, mais elle ne formulera pas d'avis motivé. - La <i>Tweede Kamer</i> a transmis le 29 avril 2011 un avis motivé à la Commission européenne. En ce qui concerne la <i>subsidiarité</i>: La proposition ne fait pas suffisamment apparaître que l'action de l'Union européenne est préférable à l'action des États individuels. Il s'impose de peser le pour et le contre pour les intéressés. La proposition a des effets négatifs pour un certain nombre d'États membres, dont les Pays-Bas. Pour les Pays-Bas, la baisse du PIB peut atteindre 1,69%. L'instauration d'une assiette commune consolidée pour l'impôt des sociétés entraînera une perte budgétaire et une diminution des recettes fiscales. La Commission européenne déclare dans ses commentaires que l'incidence sur les recettes des États membres dépendra en définitive des choix stratégiques opérés au niveau national en ce qui concerne les adaptations possibles de la combinaison de différents instruments fiscaux ou les taux d'imposition appliqués. La <i>Tweede Kamer</i> estime qu'en optant pour cette solution, la Commission européenne s'aventure indirectement sur le terrain de la tarification fiscale, une matière qui relève de la souveraineté des États membres. En ce qui concerne la <i>proportionnalité</i>: La proposition conduit à deux systèmes différents d'impôt des sociétés. Pour les États membres, elle représente une augmentation des frais d'exécution, dès lors que les deux systèmes doivent être maintenus. Ces coûts financiers et administratifs ne sont proportionnels que s'ils sont contrebalancés par des avantages substantiels. L'instauration de ce système entraîne des frais élevés. La clé de répartition proposée pour les bénéfices communs (transfrontaliers) consolidés est désavantageuse pour les États membres ayant un important secteur des services, parce que des facteurs comme les actifs immatériels et financiers ne sont pas repris dans le modèle de répartition.	1
Roumanie	- Chambre des députés: il y a violation du principe de subsidiarité - Sénat: selon les commissions compétentes du Sénat, il n'y a pas eu violation du principe de subsidiarité	1
Pologne (<i>Sejm</i>)	La <i>Sejm</i> a adopté un avis motivé le 13 mai 2011. La <i>Sejm</i> estime que l'UE n'est pas compétente pour adopter des mesures relatives à l'assiette de l'impôt des sociétés. Cela relève de la compétence exclusive des États membres.	1
Portugal	Le Parlement portugais a adopté un rapport sans mettre en avant aucun point particulier.	

Slovaquie (Conseil national)	La commission des affaires européennes estime que le principe de subsidiarité a été violé (cf. avis du 12 mai 2011).	2
Espagne (<i>Cortes Generales</i>)	Pas de violation du principe de subsidiarité	
Royaume-Uni	- La Chambre des Communes a adopté un avis motivé le 11 mai 2011 et estime que le principe de subsidiarité a été violé. - La Commission Union Européenne de la Chambre des Lords a décidé de ne pas rendre d'avis motivé.	1
Suède	La commission des Finances estime que le principe de subsidiarité a été violé. L'assemblée plénière a adopté un avis motivé le 11 mai 2011. Les partis de la coalition gouvernementale, qui constituent une minorité au Parlement, se sont cependant prononcés contre l'adoption d'un tel avis.	2
Nombre total de voix négatives		13
S'ils estiment qu'une proposition législative n'a pas sa place au niveau européen, les parlements nationaux peuvent émettre un avis négatif. Ils adressent un carton jaune lorsque 1/3 de tous les votes possibles débouchent sur un avis négatif, à savoir lorsqu'il y a 18 avis négatifs sur 54. Dans le cas du projet de directive ACCIS, les assemblées suivantes ont émis un avis négatif : la Bulgarie (2 votes), Malte (2 votes), la <i>Tweede Kamer</i> des Pays-Bas (1 vote), la <i>Sejm</i> de Pologne (1 vote), la Chambre des députés de Roumanie (1 vote), la Slovaquie (2 votes), le <i>Dail Eireann</i> d'Irlande (1 vote), la Chambre des Communes du Royaume-Uni (1 vote), la Suède (2 votes). Il y a donc, au total, 13 avis négatifs, de sorte que le seuil de 18 voix négatives pour adresser un carton jaune n'est pas atteint.		

Overzichtstabel van het onderzoek en de subsidiariteitsadviezen, uitgebracht door de nationale parlementen, m.b.t. het voorstel van richtlijn betreffende een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) – COM(2011)121		
Lidstaat / Parlement	Reasoned Opinion per assemblee	Negatieve stem
Oostenrijk (<i>Nationale Raad</i>)	De commissie “Europese Zaken” zal enkel de inhoud van de ontwerprichtlijn onderzoeken en wellicht een opinie uitbrengen in het kader van de politieke dialoog.	
België (<i>Kamer van volksvertegenwoordigers</i>)	Tijdens de vergadering van 17 mei 2011 heeft de commissie voor de Financiën en de Begroting geen schending van het subsidiariteitsbeginsel vastgesteld. Wat de evenredigheid betreft, spreekt de commissie zich vooralsnog niet uit. In afwachting van een oordeel hieromtrent, vraagt de commissie een meer gedetailleerde impactstudie. Los van de vraag naar subsidiariteit en proportionaliteit, behoudt de Kamer van volksvertegenwoordigers zich het recht voor een uitspraak ten gronde te doen over het voorstel en dit in functie van de verdere besluitvormingsprocedure. De commissie is van mening dat er rekening moet worden gehouden met de gevolgen die het voorstel heeft op het vlak van economische groei en werkgelegenheid enerzijds en sociale bescherming anderzijds. Het lijkt de commissie ook belangrijk dat het optionele aspect van het voorstel voorwerp uitmaakt van een grondig debat om alle voor- en nadelen ervan duidelijker in kaart te brengen, ook ten aanzien van derde landen. Ook de verwevenheid van dit voorstel met het debat over de verdere afstemming van de aanslagvoeten moet verder worden besproken.	
Bulgarije	Op 11 mei 2011 heeft de commissie voor Europese Zaken een beredeneerd advies uitgebracht. Wat de subsidiariteit betreft, was de commissie van oordeel dat de Europese Commissie onvoldoende kwantitatieve en kwalitatieve gegevens heeft verschaft om aan te tonen dat de doelstellingen van het voorstel niet of onvoldoende kunnen worden bereikt door een eigen optreden van de lidstaten. Als men rekening houdt met de inhaalbeweging die achtergestelde economieën, zoals Bulgarije, dienen te maken, zou het invoeren van een CCCTB op EU-vlak in dit stadium leiden tot een “schisma” tussen de lidstaten, een obstakel voor een diepgaande integratie van de eenheidsmarkt. Een CCCTB in de hele EU zou de afzonderlijke lidstaten, en de EU in haar geheel, belangrijke competitieve voordelen ontnemen. Bovendien is de vennootschapsbelasting een essentieel instrument voor economische groei en arbeidsgroei en daarom behoort het tot het nationale bevoegdheidsdomein. De “formule van de drie factoren” zou in bepaalde lidstaten, zoals Bulgarije, onrechtstreeks de belastingstarieven onder druk zetten. Er zouden maatregelen kunnen worden genomen voor coördinatie tussen de belastingstelsels, maar de heffingsgrondslag zou geen voorwerp van consolidatie mogen zijn.	2

Tsjechië	- <u>Kamer</u>: De commissie “Europese Zaken” zal het voorstel eind mei 2011 bespreken en zal de aanbeveling uitbrengen om het document in plenum te bespreken. - <u>Senaat</u>: De commissie “Europese Zaken” heeft het voorstel op 4 mei 2011 besproken. Doordat slechts een minderheid zich uitsprak voor een beredeneerd advies, was er geen schending van het subsidiariteitsbeginsel. In juni 2011 vindt een plenair debat hierover plaats.	-
Denemarken	De bevoegde commissies hebben zich over het voorstel gebogen. De parlementaire meerderheid kan niet, op basis van de beschikbare gegevens, besluiten dat het voorstel met het subsidiariteitsbeginsel overeenstemt. Daarom wordt aanbevolen de vele onduidelijke elementen van het voorstel verder te onderzoeken. Een minderheid is van mening dat het subsidiariteitsbeginsel is geschonden, terwijl een andere minderheid zich uitspreekt tegen het voorstel.	
Estland	Het voorstel wordt pas in september 2011 onderzocht	
Finland	Gelet op de regeringsvorming wordt het onderzoek verdaagd.	
Frankrijk	- <u>Assemblée Nationale</u>: Enkel de inhoud van het voorstel wordt onderzocht. - <u>Sénat</u>: De commissie “Europese Zaken” zal het voorstel onderzoeken en een ontwerpresolutie aannemen.	-
Duitsland (Bundesrat)	Enkel de inhoud van het voorstel wordt onderzocht.	
Italië (Camera dei Deputati)	Het voorstel is in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel. De commissie “Europese Zaken” beklemtoonde dat een wetgevend initiatief op EU-niveau noodzakelijk en dringend was om de obstakels voor de interne markt weg te werken. Het voorstel heeft een toegevoegde waarde en zou de kosten verminderen voor de ondernemingen die grensoverschrijdende activiteiten ontplooiën. De commissie was evenwel van mening dat het voorstel onvolmaakt is om een correcte werking van de gemeenschappelijke markt te verzekeren en onfaire fiscale mededinging tussen de lidstaten te verhinderen. De commissie verzocht, in overeenstemming met het proportionaliteitsbeginsel, om een bredere en meer effectieve harmonisatie van de bedrijfsbelasting door in het voorstel een gemeenschappelijke verplichte heffingsgrondslag op te nemen van alle bedrijven (dus niet alleen een groep bedrijven).	
Ierland (Dail Eireann)	Op 17 mei 2011 heeft de Dail Eireann (het Lagerhuis) geoordeeld dat het niet is bewezen dat EU-wetgeving de beste manier is om de doelstellingen van het voorstel te realiseren. Een parallel stelsel, naast het bestaande nationale stelsel, zal de vennootschapsbelastingstelsels in de EU niet vereenvoudigen of efficiënter maken.	

	Het Iers Lagerhuis is van oordeel dat het voorstel meer op maat gesneden lijkt van de grote lidstaten. Ierland, zou samen met Portugal, Polen, Finland, Tsjechië en Bulgarije, het hardst getroffen zijn door de invoering van een CCCTB.	
Litouwen	De commissie Financiën was van mening dat er een schending was van het subsidiariteitsbeginsel, terwijl de commissie Europese Zaken het tegendeel meende.	
Luxemburg	De commissie "Europese Zaken" zal de inhoud van de ontwerprichtlijn onderzoeken en een opinie uitbrengen in het kader van de politieke dialoog.	
Malta	Het voorstel voldoet niet aan het subsidiariteitsbeginsel.	2
Nederland	- De <u>Eerste Kamer</u> uit haar bezorgdheid over het voorstel, maar zal geen beredeneerd advies formuleren. - De <u>Tweede Kamer</u> heeft op 29 april 2011 een beredeneerd advies bezorgd aan de Europese Commissie. Wat de <u>subsidiariteit</u> betreft: Het voorstel toont onvoldoende aan dat het optreden van de EU te verkiezen valt boven het optreden van de individuele Staten. Een afweging dient te worden gemaakt tussen de voor- en nadelen voor de belanghebbenden. Het voorstel heeft voor een aantal lidstaten, waaronder Nederland, nadelige gevolgen. Voor Nederland kan de afname van het BBP oplopen tot 1,69 % van het BBP. De invoering van een CCCTB zal leiden tot een budgettair verlies en afname van de belastingsinkomsten. Luidens de Europese Commissie zal het effect van de richtlijn op de opbrengsten van de lidstaten uiteindelijk afhangen van de beleidskeuzes die zij maken ten aanzien van eventuele wijzigingen in de mix van belastingmiddelen of de toegepaste belastingtarieven. De Tweede Kamer meent dat de Europese Commissie zich met deze oplossing indirect begeeft op het terrein van de fiscale tarifiering, wat tot de soevereiniteit van de lidstaten behoort. Wat de <u>proportionaliteit</u> betreft: Het voorstel leidt tot twee verschillende systemen voor vennootschapsbelasting. Dit betekent een verhoging van de uitvoeringskosten, omdat beide systemen moeten worden gehandhaafd. Deze financiële en administratieve kosten zijn slechts proportioneel als daar substantiële voordelen tegenover staan. De invoering van dit stelsel levert hoge kosten op. De voorgestelde verdeelsleutel voor gezamenlijke (grensoverschrijdende) geconsolideerde winst valt voor lidstaten met een omvangrijke dienstensector nadelig uit, omdat factoren als immateriële en financiële activa niet opgenomen zijn in het verdeelmodel.	1

Roemenië	- Huis van afgevaardigden: er is een schending van het subsidiariteitsbeginsel - Senaat: volgens de bevoegde commissies in de Senaat was er geen schending van het subsidiariteitsbeginsel	1
Polen (Sejm)	De Sejm heeft een beredeneerd advies aangenomen op 13 mei 2011. De Sejm is van oordeel dat de EU niet bevoegd is om maatregelen aan te nemen betreffende de grondslag van de vennootschapsbelasting. Het betreft een exclusieve bevoegdheid van de lidstaten.	1
Portugal	Het Portugese parlement heeft een verslag goedgekeurd zonder specifieke punten naar voor te brengen.	
Slowakije (Nationale Raad)	De commissie voor Europese Zaken is van mening dat het subsidiariteitsbeginsel is geschonden (cf. advies van 12 mei 2011).	2
Spanje (Cortes Generales)	Geen schending van het subsidiariteitsbeginsel	
Verenigd Koninkrijk	- Het House of Commons heeft op 11 mei 2011 een beredeneerd advies aangenomen en is van mening dat het subsidiariteitsbeginsel is geschonden. - Het comité voor EU-zaken van het House of Lords heeft besloten geen beredeneerd advies uit te brengen.	1
Zweden	De commissie voor Financiën is van mening dat het subsidiariteitsbeginsel is geschonden. De plenaire vergadering heeft een beredeneerd advies aangenomen op 11 mei 2011. De regeringspartijen, die een minderheid vormen in het Parlement, spraken zich evenwel uit tegen het aannemen van dergelijk advies.	2
Totaal aantal negatieve stemmen		13

Als ze menen dat een wetgetingsvoorstel niet op Europees niveau thuis hoort, kunnen nationale parlementen een negatief advies uitbrengen. Zij trekken **een gele kaart** wanneer 1/3 van alle mogelijke stemmen resulteert in een negatief advies, hetzij 18 negatieve adviezen op 54. In het geval van de ontwerprichtlijn CCCTB hebben volgende assemblees een negatief advies uitgebracht: Bulgarije (2 stemmen), Malta (2 stemmen), De Tweede Kamer van Nederland (1 stem), De sejm van Polen (1 stem), het Huis van Afgevaardigden van Roemenië (1 stem), Slowakije (2 stemmen), de Dail Eireann van Ierland (1 stem), het House of Commons van het Verenigd Koninkrijk (1 stem), Zweden (2 stemmen).

In totaal zijn er dus 13 negatieve adviezen zodat de drempel van 18 negatieve stemmen om een gele kaart te trekken niet bereikt is.